

nyheter

Akademikere i jobb
Akademikere har få problemer med å finne jobb etter endt utdanning.

Side 3

Kunstakademi
Høgskolen i Tromsø har kommet langt i planlegginga av et kunstakademi i Tromsø. Nå gjenstår bare et politisk klarsignal.

Side 4

Språkbytte
Bytt dine unike språkegenskaper.

Side 7

Rollebytte
Stian Jensen forsvant ut av arbeidsutvalget da studentstyret prøvde å konstituere seg for tredje gang.

Side 9

Lysgården oversett
Lokalpressen og bybefolkningen ignorerer Tromsøs beste konsertlokale, hevder studentsamfunnet.

Side 11

kultur

Kåseri
Finn ut hvordan livet arter seg etter at det søte studielivets dager er talte.

Side 18

Novelle
«Snedig såvidt» del to, av Tore Høgås.

Side 21

Musikk
Anmeldelse av Bel Cantos nye single «Images»

Side 19

Minus Maja
Tromsøbandet kommer snart ut med sin andre CD. Gutta beskriver seg selv som Nord-Norges beste band!

Side 20

Kabinetteatret
...er klar med en ny forestilling. Denne gangen er det såpeopera som skal forlyste oss.

Side 20

Drømmetydning
Temaartikkel om drømmer, og mulige tolkninger av dem.

Side 24-25

Kulturkommentar
«Livets slutt».

Side 18

Ernie
Den femte boka med striper av tegneserien Ernie er klar. Galskapen fortsetter, med uforminsket styrke.

Side 18

meninger

Studentbistand
Christine Wiik i SAIH redegjør for deres arbeid i Sør-Afrika.

Side 2

Vellykket filmfestival

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Med over 29.000 besøkende ble årets utgave av Tromsø internasjonale filmfestival en gedigen publikumssuksess. Møt aktører, kjendiser og publikum i vår reportasje.

Side 22-23

Den beste musikken

Plateforretningene oppsummerer musikkåret 1997.

Side 19

Utopia

Studentavisa i Tromsø

- Nr. 2
- 28. januar 1998
- Uke 5
- 23. årgang

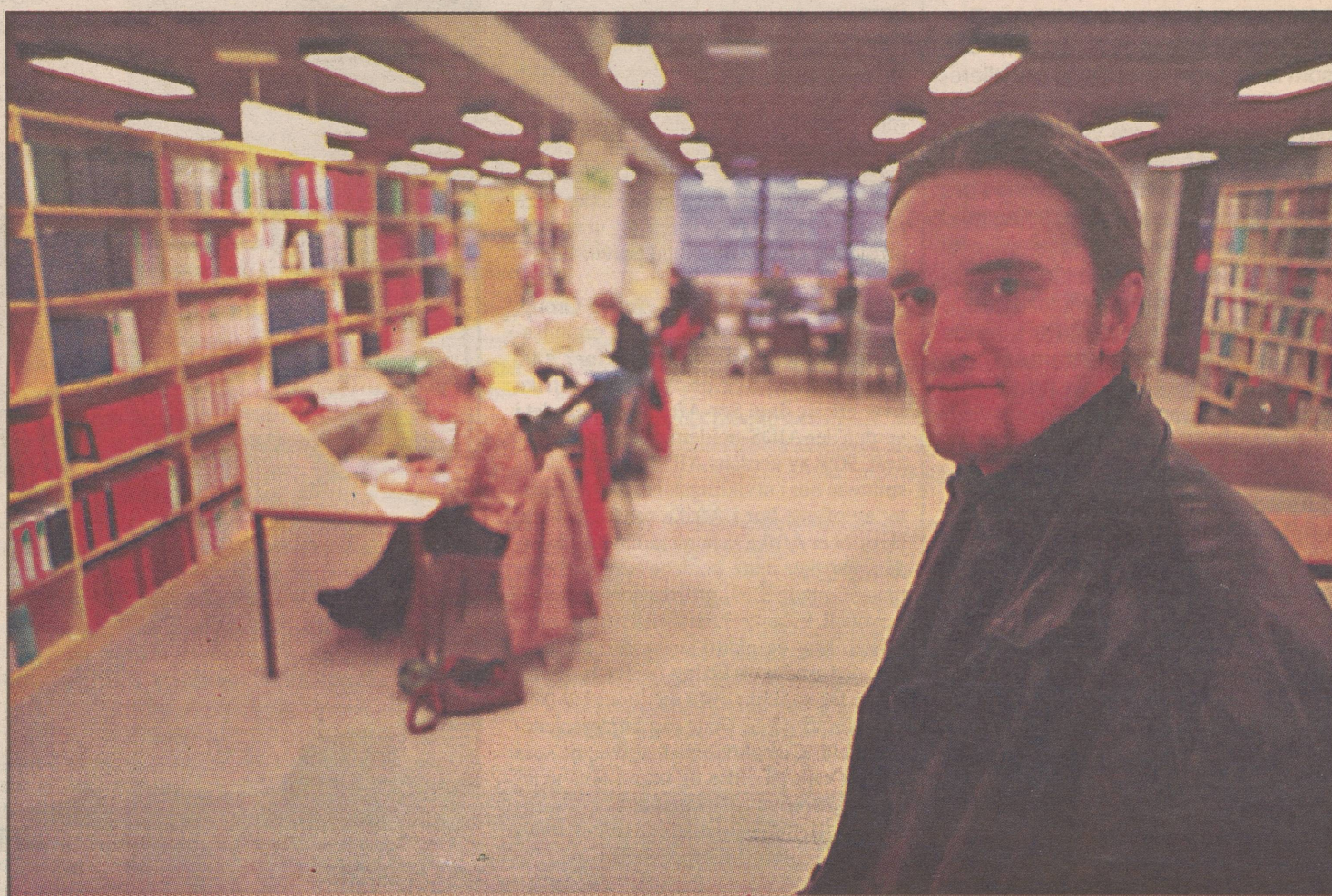

FOTO: LARS ÅKE ANDERSEN

Engasjerte studenter:

— Knebles av staten

■ ■ Ketil Steigen mener at statens studiepolitikk er ødeleggende for studenter som ønsker å engasjere seg i studentvelferd ved siden av studiene sine.

■ ■ Han kjenner til mange studenter som ikke klarer å følge normal studieprogresjon

fordi organisasjonsarbeid tar for mye tid.

■ ■ Steigen ønsker større valgfrihet for studenter som ønsker å ta pause fra lesesalen for å arbeide i studentorganisasjoner. Vekt-tallskompensasjon bør vurderes.

Side 5

FOTO: INGRID HEDLUND

24 timer
Fra natt til dag i Tromsø.

Side 13-15

Å grave sin egen grav

Studentstyret har endelig konstituert seg etter to måneder med unntakstilstand. Nå er det bare å lenes seg tilbake for å slikke sårene.

Daglig møter vi studenter som rister på hodet og spør "hva i all verden er det studentpolitikkerne driver med?". All negativ fokusering på studentpolitikken den siste tiden har gjort stor skade på studentstyrets omdømme. Bare les de siste fire forsidesakene i Utopia: "Til-litsvalgte vurderes anmeldt". "Brakseier med bismak". "Valgt ved loddtrekning". "Omvalg i studentstyret".

All PR er nemlig ikke god PR.

Noe bedre blir det ikke når Stian Jensen går ut i lokalavisa Tromsø under overskriften: "Bitter maktkamp blant studentene". Der oppfordrer han både seg selv og motkandidaten Torgeir Knag Fylkesnes til å trekke seg som lederkandidater. "Vi to har allerede laget for mye bråk, derfor tror jeg det vil være best om vi får en annen leder. Det viktigste er å få et studentstyre som jobber for å få gjort noe bra for studentene. Derfor jobber jeg med å få en tredje person til å stille til ledervetet."

Selv om det gis uttrykk for at dette er et konstruktivt innspill for å redde studentstyrets omdømme, lukter det mer som et håpløst forsøk på å sverte Fylkesnes' kandidatur.

Torgeir Knag Fylkesnes ble stående som eneste kandidat til ledervetet da studentstyret på sitt tredje forsøk valgte arbeidsutvalget. Opprinnelig stilte også Stian Jensen til dette vervet, men han trakk seg under presentasjonsrunden med en tordentale der han kritiserte studentstyrets behandling av lederstriden.

Han ville med stor sannsynlighet aldri vunnet ledervalget hvis han hadde stilt som motkandidat til Fylkesnes. Jensen ønsket heller å stille som medlem til arbeidsutvalget, men han var den eneste av de fire kandidatene som ikke ble valgt inn.

Dette blir bare dumt og paradisk, som omverden godt kunne ha vært foruten.

Det er synd for studentstyret at det er slike utspill som blir stående i bevisstheten til den menige student. Studentenes høyeste politiske organ trenger troverdighet og legitimitet for å kunne utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte. Skal studentstyret bli tatt på alvor på den politiske arenaen, er deres sterkeste kort at de faktisk representerer langt over 6.000 studenter.

Et studentstyre uten tillit fra studentene, er et dødt studentstyre.

Studentpolitikkerne er i bunn og grunn personer som tar sitt ansvar seriøst. Men de negative enkelthendelsene trekker helhetsinntrykket langt ned. Det hjelper pent lite å gjøre en god jobb når man i neste øyeblikk har en unødvendig og surmaga krangel i studentavisa og annen media.

Nå burde det meste ha roet seg, og forhåpentligvis vil studentstyrets ressurser bli brukt til alt annet enn interne motsetningsforhold.

20 kroner til SAIH, Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpesfond:

Hvor blir de av?

Kronikk av Christine Wiik,
nestleder i SAIH

Som nyvalgt nestleder i SAIH dro jeg til Sør-Afrika for å se med egne øyne hva studenter ved universitetene og høyskolene i Norge gir penger til via semesteravgiften. Studenter i Norge har gjennom SAIH støttet anti-apartheid bevegelsen i Sør-Afrika siden 1961. Sør-Afrika hadde sitt første demokratiske valg i 1994, hva går pengene til i dag?

Folk i Sør-Afrika har fått sin politiske frigjøring, men det er fremdeles stor forskjell mellom fattig og rik. Økonomisk frigjøring vil ta lang tid å få gjennomført. SAIH støtter lokale organisasjoner som arbeider for å rette opp denne skjevheten. I 1998 støtter SAIH 39 prosjekter. Siden jeg hadde 14 dager, og ikke flere måneder, i Sør-Afrika valgte jeg ut noen få prosjekter i KwaZulu Natal provinsen.

PAAG, People AIDS Action Group, er en av de mange lokale organisasjonene SAIH støtter. **Hvorfor? 2000 mennesker blir HIV positive i Sør-Afrika hver eneste dag!** Sør-Afrika er det landet i verden der AIDS-epidemien sprer seg raskest. 90% av verdens AIDS-syke og HIV-smittede bor i utviklingsland. To tredjedeler av ofrene bor i Afrika sør for Sahara. Hvorfor er Afrika så hardt rammet og hvordan påvirker dette landene? Årsakene er mange; mangel på informasjon og helsepersonell, kvinners lave sosiale status, migrasjon, krig og naturkatastrofer, alt dette har med **underutvikling og fattigdom** å gjøre. De som blir syke og dør er i aldersgruppen 15-45 år. Dette er arbeidere, ledere, foreldre, de økonomisk aktive, de som skal ta vare på eldre og barn. Hva skjer med et samfunn der de som skal stå for disse støttefunksjonene blir borte? HIV/AIDS er et **utviklingsspørsmål**.

For oss, som er studenter ved universiteter og høyskoler i Norge, er HIV/AIDS et «ikke-tema». Et tema som ikke angår deg så lenge du ikke er homofil, sprøytenarkoman, bistandsarbeider eller har et forhold til en afrikaner. Dette bildet har vi av problematikken i Norge, men for folk i Sør-Afrika er dette et stort, overordnet samfunnsproblem som det er vanskelig for folk å ta tak i. Hva gjør lokale organisasjoner som PAAG med dette?

Regnet spretter i bakken den dagen Hopewell tar meg med til et av slumstrøkene i Pietermaritzburg, en storby i KwaZulu Natal, for å se noe av det arbeidet PAAG holder på med. Veiene blir til gjørmebekker og vi må ut og dytte bilen. Gjørmen lager moteriktige platåsko av skoenes mine. Et slumområde er ikke et hyggelig sted å bo, selv ikke i solskinn. Husene er laget av leire. I kraftig regnvær kan husene rase sammen. I det vi går inn til Zodwa Masango faller et stort stykke av ytterveggen ut. Hun driver informasjonsarbeid om HIV/AIDS. Inne er det kaldt og rått, men hyggelig.

Zodwa forteller om det frivillige arbeidet hun gjør for PAAG. "PAAG har lært meg om HIV/AIDS. Jeg le-

Zodwa Masango driver informasjonsarbeid om HIV/AIDS i Sør-Afrika for dine 20 kroner.

FOTO: CHRISTINE WIK

der en sygruppe. PAAG gir oss stoffrester fra en klesfabrikk som vi syr klær av og selger. Jeg lærer dem å sy slik at de slipper å selge seg selv for å få penger til mat og klær til barna. Hver søndag samles folk i kirken. Jeg snakker om HIV/AIDS før kirketid. Folk hører på meg, fordi jeg er valgt til leder i nabolaget, i tillegg til å være leder av ANC's kvinnegruppe. Til tross for at folk lytter og respekterer meg er dette et vanskelig arbeid. Uten utdanning, arbeid og inntektskilder er folk mer opptatt av å få mat på bordet til familien sin fra dag til dag, enn å bekymre seg for om de kommer til å bli syke om noen år. Informasjon gjør at folk ikke blir reddet for folk med HIV/AIDS, stenger dem ute og dikter historier. HIV/AIDS er et tabubelagt emne, mer informasjon er det eneste som hjelper.»

Før jeg reiser videre kjøper jeg noen flys av Zodwa. Disse lysene har sygruppen laget og de skal selges 1. desember, verdens AIDS dag. Nesten 21 millioner mennesker er rammet av HIV/AIDS-epidemien i den sørlige delen av Afrika. 90% vet ikke selv at de er smittet. Dette er et av de største utviklingsproblemene verden står overfor. Det aller viktigste er å forebygge at HIV/AIDS-smitten sprer seg ytterlige-

re. I tillegg er vi nødt til å gjøre noe for dem som allerede er rammet. Damer med autoritet, som Gro Harlem Brundtland (generaldirektør i Verdens Helseorganisasjon?) og Astrid Nøklebye Heiberg (nå verdenspresidenten i Røde Kors), kan se fokus på saken, men det er de lokale organisasjonene og deres frivillige som setter problematikken på dagsorden blant egne myndigheter og folk flest. De gjør en enorm innsats for lite penger, **dine penger**.

Hvor blir det av SAIH-tieme? I tillegg gjør noe ved å gi 20 kroner i semesteravgiften til lokale organisasjoner som PAAG. HUSK at dine 20 vokser til 100 kr., fordi NORAD gir 80% for hver student som bidrar! Kun litt over 2% av egeninnsamlede midler går til administrasjon. Dette gjeier vi fordi vi har lav-kostpolicy på driftsiden, bl.a. er vår visshet i utstrakt grad bygd på frivillig innsats. Leder og undertegnede jobber i 100 stillinger i lønnsstrinn 1 i Statens lønnsregulativ. **Takk for din støtte**, har du lyst til å gjøre noe mer med ditt internasjonale engasjement, så bli med i et av SAIHs 14 lokallag! PS! SAIH-tieme går ikke til lokallagstivitet.

Lykke til med våsemesteret!

Arbeidsmarknaden i Troms:

Låg arbeidsløyse blant akademikarane

Ved Fylkesarbeidskontoret i Troms registrerer ein minimal arbeidsløyse blant dei med høgare utdanning. Førstekonsulent Amarjit Singh kan opplyse at ved årsskiftet var berre 2,7 prosent av dei arbeidslause akademisk utdanna. Fylkesarbeidssjef Einar Eriksen tilrår ungdom absolutt å satse på universitets- og høgskuleutdanning.

Hallgeir Løland Torpe
(tekst og foto)

Førstekonsulent Amarjit Singh og fylkesarbeidssjef Einar Eriksen, høvesvis utdanna som sivilagronom og sosialøkonom.

– Utdanning er i seg sjølv eit gode, så ta no den utdanninga du har mest lyst til og interesse for, hevdar fylkesarbeidssjefen, som sjølv kan titulere seg som ein cand. agric. ettersom han forlenget er uteksaminert sivilagronom ved Noregs Landbrukshøgskule på Ås i Akershus.

Einar Eriksen vil derimot ikkje freiste seg på å spå korleis det vil gå med situasjonen til akademikarane på arbeidsmarknaden i Troms i framtida fordi dette med tilbod og etterspurnad stadig vekk kan endre seg.

Men han konstaterer at i dag er det her i fylket spesielt stor etterspurnad etter helsepersonell, folk med IT-kompetanse og i heile tatt realfagleg bakgrunn.

Horisontalt

Arbeidsmarknadsetaten sin fremste talsmann i Troms må derimot tilstå at det tidlegare har førekome noko arbeidsløyse blant juristar. Men relativt sett har ikkje dette representert noko særleg stort problem ettersom dess evanlegvis greier å skaffe seg anna ikkjejuridisk akademisk arbeid.

– Ein med høgare utdanning vil kunne greie seg bra viss vedkommande er i stand til å røre seg litt horisontalt bortover på arbeidsmarknaden, fastslår fylkesarbeidssjef Einar Eriksen.

Eriksen konstaterer at Troms-ungdom si søking til yrkesfaga dei siste åra har vore heller dårleg, men han deler ikkje Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) sine talsmenn si framtidsfrykt overfor veldig stor mangel på folk med yrkesutdanning. For det første viser han til at trenden dei siste åra med at færre og færre vel yrkesfag truleg er i ferd med å snu. Derneast meiner han at dei med fagutdanning stort sett er såpass fleksible at dei relativt lett vil kunne handtere andre yrke enn akkurat innanfor det faget dei er utdanna til.

NHO

Ikkje overraskande kjem det fram at bedriftsrådgjevar Birger Haugland ved NHO Troms sitt regionkontor meiner at Universitetet i Tromsø heretter må bli flinkare til å tilpasse seg nettopp det næringslivet etterspør. Som eit svar på dette planlegg NHO nett no etablering

av det såkalla «opne universitetet». Her vil ein mellom anna vektleggje meir bruk av teknologi og i det heile tatt spisskompetanse, samt generell styrking av tilboda innanfor etter- og vidareutdanning.

Formell teoretisk kompetanse, altså slikt som Universitetet i Tromsø produserer, vil ein derimot ikkje satse så mykje på. Men det er ikkje slik å forstå at Birger Haugland og NHO vil uttale seg negativt overfor alle dei som studerer populære samfunnsvitenskapelege fag som for eksempel sosiologi og sosialantropologi.

– For høgare utdanning vil jo nesten uansett vere ei bra basisutdanning, hevdar han.

Sosiologar og antropologar

For sjølv om NHO sin talsmann må vedgå overfor Utopia at det ikkje akkurat er skrikande behov for sosiologar og antropologar innanfor det private næringsliv, så har han ingen problem med å akseptere at desse kan komme til nytte til dømes i offentleg sektor.

– Det er jo eksempelvis stor lærarmanngel i dag, i følge Haugland.

Birger Haugland og NHO kritiserer altså universiteta for manglande interesse for næringslivet sine behov, men samtidig påpeikar han også at dei små og mellomstore bedriftene sjølv må bli flinkare til å skaffe seg arbeidskraft med akademisk utdanning enn kva som er tilfelle i dag.

Bedriftsrådgiver Birger Haugland i NHO har utdanningsbakgrunn i frå intendanturlinja ved Sjøkrigsskolen i Bergen.

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Oppgi navn og adresse. Leserinnlegg kan trykkes anonymt. Vi foretrekker tekst på diskett eller via e-post.

Da jeg kom på universitetet våren 97 og skulle sjekke skapet mitt, viste det seg at skapet var borte vekk. Jeg snakket med en hyggelig vaktmester som kunne fortelle at disse fem garderobeskapene var blitt borte i romjula 96. Han hadde forsøkt å finne ut om noen kunne ha lånt skapene, men han syntes det var litt merkelig at disse skapene kunne være av interesse, da de var merket med navn og var låst med hengelåser.

Les videre på side 16.

Utopia

Studentavisa i Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Per Steinar Moen

Kulturredaktør:
Stine Eidissen Bya

Deskansvarlig:
Anders Henriksen

Fotoansvarlig:
Lars Åke Andersen

Redaksjonen:
Martin Tjersland, Marit Helene Stensen, Siri Vaggen Olsen, Lise Anita Swensen, Vegard Bønes, Børge Iversen, Camilla Glanfield, Kjersti Nielsen, Ingrid Hedlund, Asbjørn I. Bartnes, Ingvild Rullestad, Ellen Kongshaug, Hallgeir Løland Torpe, Siv Tofte, Lars Danielsen, Kristian Misund, Kai Arne Hansen, Aslak Haanshuus, Ørjan Haugholt, Ragnhild Vik Nilsen, Hadi Lile, Asgeir Larsen, Torstein Solli Hansen, André Kvernhaug, Liv Brita Brodal, Håvard Bråthen, Erlend Bønes, Irene Foss, Marianne Søndmør, Antal Csipa, Anne Jenny Bergseth og Dag Ellingsen.

Adresse:
Universitetet – SVF
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 57 20 (glassburet)
77 64 53 66 (desken)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@stud-org.uit.no

Internett:
http://www.uit.no/utopia

ISSN:
0806-9611

Trykk og opplag:
Bladet Tromsø,
i et opplag på 5000

Annonsepris:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
5. februar 1998

Neste utgivelse:
11. februar 1998

Høgskolen i Tromsø planlegger og utvide sitt studietilbud med et nytt kunstakademi.

FOTO: LISE SWENSEN

Kunstakademi til Tromsø?

Høgskolen i Tromsø venter på å få godkjent forslaget om å etablere Nord-Norges eneste kunstakademi i Tromsø.

Per Steinar Moen

– Vi la inn et forslag med skisse over studieplan til Stortingets utdanningskomite. Dette gjorde vi fordi vi ønsket å få et politisk signal før vi gikk mer konkret til verks, sier rektor ved Høgskolen i Tromsø, Lisbeth Ytreberg.

Det politiske signalet uteble ikke. Et flertall i komiteen var positiv til forslaget, så nå starter arbeidet med en fullstendig studieplan.

Alle partiene bortsett fra Høyre og Fremskrittspartiet støttet forslaget deres til opprettelsen av et kunstakademi i Tromsø.

Økonomi

Utdannelsen vil dekke temaene billedkunst og kunsthåndverk, og Ytreberg håper å få til et samarbeid mellom disse to kunstformene. Neste trekk er å få de nødvendige økonomiske bevilgningene til etableringen.

– Det er umulig å forutsi hvor lang tid dette vil ta. I utgangspunktet er det vanskelig å få penger til slike tiltak med dyre studenter som samfunnet ikke har et skrikende behov etter – i motsetning til for eksempel sykepleierstudenter, sier rektoren.

Hun understreker likevel at dette er et meget viktig prosjekt som har høy prioritet på høyskolen. Første mulighet til å få finansiert dette prosjektet kommer til høsten under behandlinga av statsbudsjettet for 1999.

– Det er kanskje litt vel optimistisk å håpe på finansiering allerede da, men vi krysser fingrene, mener Ytreberg.

Flere år

Høgskolen i Tromsø har drevet med planlegginga av dette prosjektet i flere år.

– Først pratet vi litt med de forskjellige kunstinstitusjonene i Nord-Norge, før vi sjekket om universitetet hadde lignende planer. I tillegg undersøkte vi hos de andre høyskolene i Norge, slik at vi forsikret oss om at vi var alene om dette. Lokaliseringsstrider gjør det vanskeligere å få et positivt politisk signal, men nå har vi heldigvis fullstendig enighet omkring lokalisering, og det øker sjansene for å få dette realisert.

Astrid Eriksen drømmer om å starte på høyskolens planlagte kunstakademi i Tromsø.

FOTO: PER STEINAR MOEN

– Det var på tide

Astrid Eriksen ved kunsthistorie grunnfag ser fram til den dagen det nordnorske kunstakademiet blir en realitet.

– Det er et klart behov for en slik utdanning i Nord-Norge, sier hun.

Hun mener at kunstakademiet vil styrke det kunstneriske miljøet i ishavsbyen.

– Vi har allerede musikkonservatoriet som dekker det musikalske innslaget i kunsten. Skal man få et aktivt kultur- og kunstmiljø i Tromsø trenger vi også en formell utdanningsinstitusjon, mener Astrid Eriksen.

Astrid Eriksen kommer til å sende søknad til opptakskomiteen når kunstakademiet i Tromsø en gang kan bli ferdig.

– Jeg har tenkt å gå på et slikt studie, selv om det kan bli vanskelig å bli tatt opp. Jeg kjenner flere på kunsthistorie her ved universitetet som har noe kreativt i seg, og som også er interessert i kunsten, sier hun.

– Støtt kulturlivet, er hennes klare budskap til bevilgende myndigheter i Oslo.

– Kultur har dessverre blitt en salderingspost på budsjettet.

Studentengasjementet koster vektball

Ketil Steigen fra Sosialistisk studentlag (SSL) ser seg grundig lei av at studenttillitsvalgte og andre som jobber med studentvelferd brenner seg ut og stryker til eksamen. Nå ønsker han seg tiltak som gjør det mulig for studenter å engasjere seg ved siden av sitt eget fag uten å bli straffet økonomisk.

Per Steinar Moen (tekst)
Lars Åke Andersen (foto)

– Man bør diskutere en slags vektballskompensasjon for høyere verv innen studentaktiviteter, foreslår Ketil Steigen. Han tror folk flest ville blitt overrasket hvis de visste hvor mye arbeid som ligger bak enhver konsert, TSI-gruppe eller saksforberedelse til studentstyret.

Han mener dagens studiefinansiering gir lite rom for andre aktiviteter enn de rent faglige.

– Statens økonomiske rammebetingelser for studentene er dårlige. Dette utspillet dreier seg ikke om å rettfærdiggjøre lønnsøkninger til studenter som allerede har betalte verv, forsikrer han.

– Avsindig gjeld

– En vanlig student har en avsindig gjeld når han avslutter sine studier, selv etter å ha gjennomført disse på normert tid. I tillegg suger staten ytterligere penger av de som blir forsinket i studiene sine på grunn av engasjement i velferdsorganisasjoner, sier Ketil Steigen.

Johanne Skoe Jakobsen, president i studentsamfunnet, er enig med Ketil Steigen at det finnes mange som stryker til eksamen fordi verv i studentorganisasjoner tar for mye tid.

– Selvsagt er det studenter som klarer å kombinere både fag og organisasjoner, men mange mislykkes. Hvis flere hadde arbeidet for studentsamfunnet, så ville arbeidspresset på de som allerede jobbet her blitt mindre, forteller hun.

Også Thomas Harris, tidligere redaktør i Utopia, forteller om lignende problemer.

– Over halvparten av de som utgjorde ledelsen i Utopia tok ikke vektball da jeg var redaktør, sier han.

60.000 kroner
Ketil Steigen har også vært arbeidet for student-samfunnet i en god stund, og nå er han i tillegg studentstyrerepresentant for SSL. Han kjenner til tallrike eksempler på studenter som ikke har kunne tatt vektball på grunn av sitt engasjement. Prisen for et semesters engasjement kommer opp i 60.000 kroner hvis du ikke klarer å ta eksamen.

– Jeg blir forbannet over dette systemet. Stryker man ett semester koster det en student omtrent 21.000 kroner i lån. Når dette skal tilbakebetales, blir beløpet i praksis tredoblet, sier han.

Ketil Steigen leser nå intenst til konteeksamen i historie etter å ha vært organisasjonssekretær i studentsamfunnet i fjor.

Angrer ikke

– Jeg angret overhodet ikke på de prioriteringene jeg har gjort. Jeg har hatt enormt utbytte både menneskelig og sosialt, og dessuten har jeg fått en organisasjonserfaring som er mer verdt enn ethvert grunnfag, sier han.

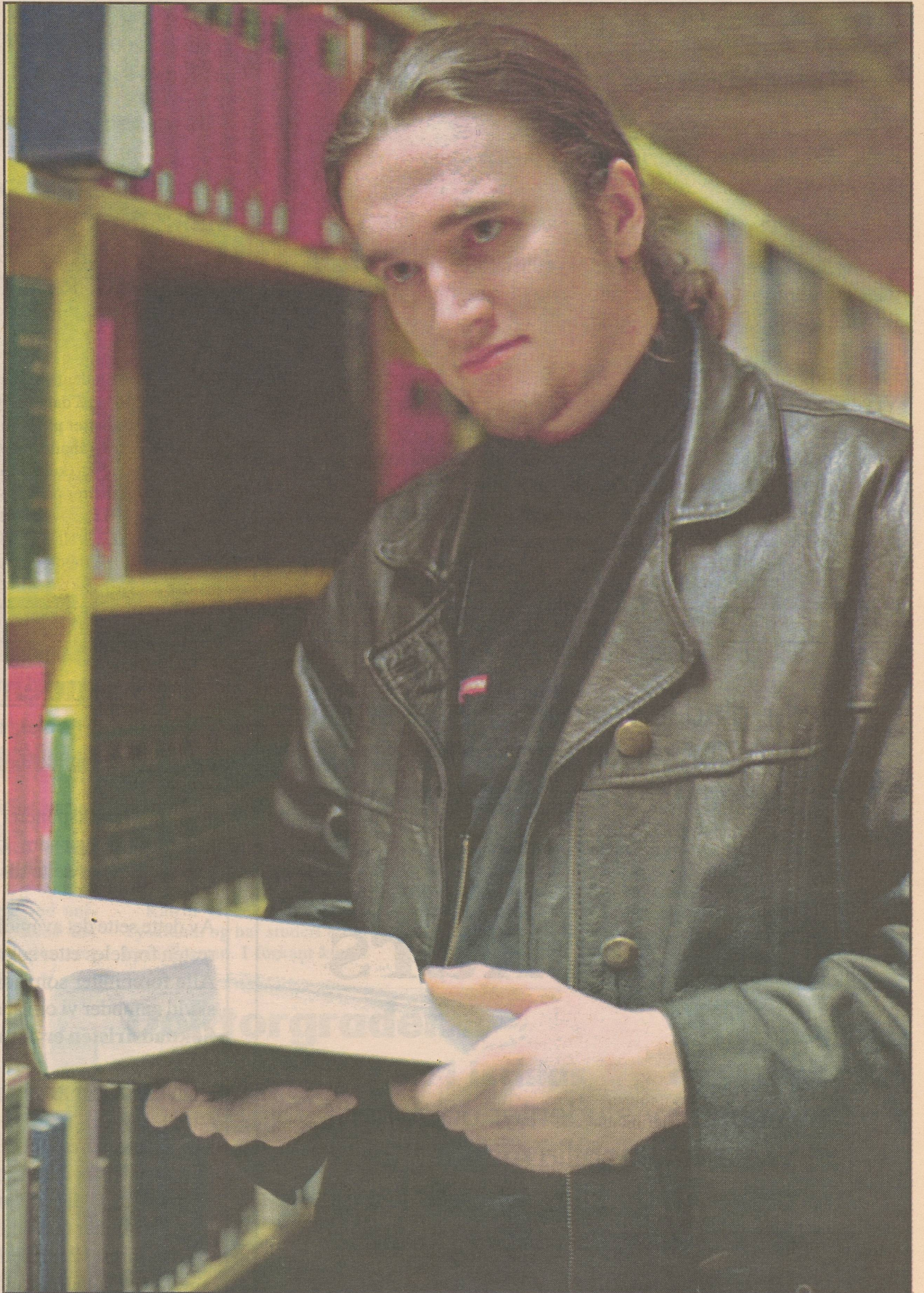
Han ønsker at alle studenter skal få muligheten til å gjøre det samme som han, uten at de blir straffet økonomisk senere.

– Selvsagt er faget viktig.

Men uten studenter som arbeider for studentvelferd på fritiden, hadde vi verken hatt studentrettslag, studentstyre, studentsamfunn, studentavis eller andre mindre, men viktige organisasjoner, sier han.

Kontorrotter

– Skal staten betale for at stu-

Ketil Steigen fra SSL etterlyser større valgfrihet til å engasjere seg utenom faget og pensumbøkene.

denter velger å engasjere seg i andre aktiviteter enn de faglige?

– Staten Norge må spørre seg hva slags studenter man virkelig trenger. Alle mytene om akademikeren som firkanta kontorrotte blir jo sanne hvis man ikke får muligheten til å komme seg ut av lesesalen gjennom studieperioden sin, mener Ketil.

Ett av hovedproblemene er vanskeligheter med å bare en-

gasjere seg på deltid.

– Når altfor få personer deltar i studentorganisasjonene, blir deres arbeidsbyrde så stor at det går ut over studiene. Etter hvert skjønner man følgene av dette, og mange trekker de seg ut. Resultatet blir mer arbeid på de som velger å bli. Dette er en ond sirkel, slår han fast.

Systemkritikk

Ketil Steigen poengterer at det

ikke er noe galt i å sitte på lesesalen hele dagen hvis man faktisk ønsker det.

– Universitetssystemet er bygd opp på bekostning av studentengasjement. Vi skal ikke gjøre annet enn å lese, og hvis vi mot formodning velger å engasjere oss, koster det flekk. Det må være mulig å engasjere seg i studentorganisasjoner uten å bli urettferdig straffet, konkluderer han.

STUDENTSAMFUNNET I TROMSØ

Vi trenger deg!

*Mange herlige mennesker! Mye sosialt samvær! Mye gøy!
Masse å gjøre! Mange fester! Masse konserter!*

Hvem er vi?

Studentsamfunnet i Tromsø består av en gjeng idealister, som i tillegg til å studere jobber frivillig for å skaffe et godt sosialt tilbud til studentene

Hva gjør vi?

Vi driver cafe Bodega! (i kjellern på Hovedgården, åpent hver dag 1200-1600)

Fredagskafeen (i Bodegaen)

Internasjonalt seminar

Div. arrangementer på Mack kjellern på onsdager

Arrangerer konserter, fester, foredrag og mye, mye mer

Hva har vi?

Vi har "alt":

homser, lesber, sangere, fotografer, bifile, heterofile, gjøglere, musikere, forfatterspirer, diktere, blåsere, cafe-elskere, skuespillere, budbringere, ildsjeler og PR-kåte.....

Hva vil vi?

Vi vil skape et godt og genialt studentmiljø blant høgskole- og universitets studenter.

Vi ønsker å friste studentene til engasjement og aktivitet utenom studiene gjennom et bredt tilbud av ulike aktiviteter.

Vårt mål er at vi en dag får studenthus i byen! Og også etablere UKA som et fast konsept, slik som DebutUka nå er blitt.

Hvor er vi?

Vi holder til i 2. etasje på Hovedgården, Universitetet, og får snart disponere hele kjellern i dette bygget.

Kontortider:

Mandag, tirsdag og torsdag: 1200-1400

Onsdag: 1400-1600

Fredag: 1200-1600

tlf: 776 44 916

Mail: samfunnet@mail.sst.org.uit.no

KOM GJERNE INNOM VÅRT KONTOR FOR NÆRMERE INFORMASJON - TA EN PRAT MED OSS, KANSKJE ER STUDENTSAMFUNNET AKKURAT DET DU TRENGER OG DU AKKURAT DEN VI TRENGER!!!

Som medlem i Studentsamfunnet får du:

- 10% på dagens middag på Mack kjellern pluss en gratis kaffe
- Rabatter på arrangementer på Mack kjellern i regi av studentsamfunnet
- 20% rabatt på dagens middag pluss en min. vann til 15,- eller en pils til kr. 39,- (kun til maten) på Amtmandens Datter med en gratis kaffe
- Rabatter på arrangementer på Sub sirkus
- 10 kr., cover charge fredag og lørdag på Sub Sirkus
- 20% Avslag på alle arrangementer på kulturhuset
- 20 % rabatt på Hong Kong Village

Er du glad i Tromsø? Snakker du språk? Ønsker du å formidle? Er du her i sommer? Da passer det med et:

Guidekurs

Ønskejobb for studenter og dosenter! Vi startet egentlig mandag 26., men dersom du kjapper deg, kan du fremdeles være med. Kontakt Knut Hansvold eller Vibeke Olsen på 77 61 00 00, evt. på knut.hansvold@tos-arr.no eller vibeke.olsen@tos-arr.no.

Studentstyret informerer!

Søknadsfrist for tildeling av Støttemidler til studentforeninger.

Studentstyret disponerer hvert år et beløp av semesteravgifta til bruk på studentforeninger som ikke er tilsluttet Studentsamfunnet, TSI eller Utropia. for 1994 er dette tilsammen 175.000,-.

Av dette sette det av midler til foreninger som opprettes i løpet av året, og resten fordeles etter søknad.

Alle foreninger som søker må legge ved dokumentasjon. For ordens skyld anmoder vi om at søknadene sendes pr. post.

Søknadsfristen er 1. mars.

Utdrag fra reglement for tildeling:

- § 3: Støtnadsberettiget er en forening som
- arbeider for å fremme en studentgruppes interesser og/eller deres sosiale og faglige miljø.
 - ikke mottar tilskudd på annen måte direkte eller indirekte fra SiTø.
 - har minst 12 medlemmer, hvorav minst 50% er studenter.
 - ikke åpenbart har et formål som ikke er forenlig med støttemidlenes idé.
- § 4: Søknaden skal inneholde protokoll fra siste ordinære årsmøte, samt siste godkjente årsmelding (med opplysninger om medlemstall), revidert regnskap og budsjett.

For ytterligere opplysninger vises det til «Reglement for tildeling av støttemidler». Dette kan hentes på Studentstyrets arbeidsutvalgs kontor i Hovedgården (vis á vis Akademisk Kvarter).

Oui, ja, si og yes til språkbytte

Ingrid Hedlund, Melbu og Katrin Hebel, Tyskland bytter litt språk.

Studentutvalget på Hum.fak. gir tromsøstudentene sjansen til å lære nye språk – helt gratis!

Per Steinar Moen
(tekst og foto)

Aberet er selvfølgelig at du også må lære bort et språk du kan, og dermed oppstår fenomenet språkbytte. Eller language ex-

change. Eller cambio de lengua. Eller Sprachautaschi.

Man setter seg ned, og lærer hverandres språk i herlig internasjonal ånd.

– Da jeg studerte ved universitetet i Århus hadde det internasjonale studentsenteret

et lignende språkbytteprosjekt. Etter å ha snakket med konsulenten for utenlandske studenter Ane Marie Hektoen ved universitetet ville vi prøve dette også her i Tromsø. Jeg tror dette prosjektet er perfekt for å integrere utenlandske studenter, sier hun.

Katrin Hebel kommer fra Tyskland, og har studert ett år her i Tromsø. I forkant kunne

hun ikke et ord norsk.

– Norsk er heldigvis ganske likt tysk, sier hun mens Ingrid skravler i vei en "an, auf, hinter, in, über, unter, vor og zwischen."

– Til nå har fem-seks stykker meldt seg på, men lista har bare hengt i Hovedgården på en lite tilgjengelig plass. Lista skal bli sendt rundt til de forskjellige fakultetene, og da reg-

ner vi med å få flere språkinteresserte med på dette tiltaket, sier Ingrid.

I midten av februar vil det bli avholdt en samling der initiativtakerne oppretter kontakten mellom de påmeldte.

– Bli dette vellykket, kommer vi til å arrangere språkbytte hvert semester. Dette er noe som etter kommer til å drive seg selv, forklarer hun.

Forskningspris i psykologi

Institutt for psykologi tildelte sin årlige forskningspris til Floyd Rudmin, som har vært ansatt ved seksjon for sosial- og samfunnspsykologi siden 1995. Grunnlaget for tildelingen var artikkelen "Questions of US Hostility towards Canada: A Cognitive History and Blind-Eye Perception". Artikkelen beskriver hvordan mennesker oppfatter og misopfatter

hverandre, og hvordan vi oppfatter og misopfatter hele nasjoner. Rudmin er pioner på fagfeltet kognitiv historie, et felt som omhandler psykologiske aspekter ved historiske overbevisninger. Det avgjørende er ikke hva som skjedde i fortiden, men det vi tror skjedde, hvorfor vi tror det og hvordan dette påvirker vår tenkning og våre handlinger.

Doktorgrader...

... i kjemi

Cand.scient. Einar Bakstad forsvarte den 14. januar 1998 avhandlingen "Ring Opening of 1,1,2-Trihalocyclopropanes; Mechanism and Applications" for dr.scient.-graden i kjemi. Avhandlingen beskriver fremstilling av, og noen reaksjoner med forskjellige ringformede propanmolekyler, syklopropaner, som i tillegg inneholder flere brom- og kloratomer.

Einar Bakstad er 40 år og fra Rjukan. Han ble tatt opp til dr.scient.-studiet i organisk kjemi ved Universitetet i Tromsø i 1992. Deler av forskningsarbeidet er finansiert av Norsk Hydro og Norges forskningsråd.

... i ischias

Øystein P. Nygaard har tatt den medisinske doktorgraden ved Universitetet i Tromsø med avhandlingen: "Nerve root and peripheral nerve compression. A clinical study with emphasis on lumbar radiculopathy." Nygaard har undersøkt funksjonen i ulike typer nervefibre hos pasienter med sammentrykning av nerverot på grunn av prolaps i mellomvirvelskivene og pasienter med sammentrykning av hovednerven i hånden. Undersøkelsene viste at tynne og tykke nervefibre blir påvirket i ulik grad i både nerveroten og i den perifere nerve. Effekten av skiveprolaps er mer omfattende enn tidligere antatt, fordi også nerverøtter som ikke er sammentrykt av skiveprolaps er påvirket.

... i nedbeiting av tareskogen

Knut Sivertsen har disputert for dr.scient.-graden i biologi ved Institutt for marin- og ferskvannsbioologi ved Norges fiskerihøgskole (NFH). Tittelen på avhandlingen er "Dynamics of sea urchins and kelp during overgrazing and kelp forests along the Norwegian coast". Den omhandler nedbeitinga av tareskog som er observert fra Nordmøre til grensa mot Russland. Taren er beitet ned av store mengder av den grønne drøbakkråkeballen.

Knut Sivertsen er født i 1948 på Hitra i Sør-Trøndelag. Han ble tatt opp som doktorgradsstudent ved NFH i 1990 og fikk utdanningsstipend i 1992 fra Norges forskningsråd under forskningsprogrammet "Nordnorsk kystøkologi" (Mare Nor) med prosjektittelen "Nedbeiting av tareskogen lang norskekysten".

DEBUT-uka

TIRSDAG 27. JANUAR

Kl. 9-11: Gratis frokost på MH.

Kl. 11-14: PMS-dag med profilering, mobilisering og studentaktivisering i Lysgården, MH.

NYHET: LOPPEMARKED!

Kl. 15 og 16: Bussavgang fra Hovedgården. Tromsøstudentenes idrettslag arrangerer ski-leik i Kroken. Felles retur kl. 20.

Kl. 19: «Nå-har-vi-vært-på-ski-og-er-varme-og-slitne»-fest i Bodegaen.

ONSDAG 28. JANUAR

Kl. 11.30: Fotballturnering i Tromsøhallen. Påmelding av lag pr e-mail og telefon.

Kl. 20: Lysløypestafett i byen. Flotte premier. Påmelding ved oppmøte på Dampen.

TORSDAG 29. JANUAR

Kl. 11-15: Popvit-maraton i Bodegaen.

Kl. 18: Quake-turnering i Aud.max.

Påmelding pr e-mail debutuka@hotmail.com

Kl. 21: Magenta og Autopulver på SubSirkus. Pris 110,-/90,-(samf.medl)

FREDAG 30. JANUAR

Filmkavalkade i Bodegaen. 6 filmer fra kl. 10!

Kl. 20: Solfest i Lysgården med lykkelige timer til kl. 22. Stort sceneshow.

Antrekk: Solbriller og bermuda.

Musikk v/ de Lillos. Pris 150,-/130,-

SØNDAG 1. FEBRUAR

Kl. 17: DEBUT-messe ved studentprest Tor Stranda i Grønnåsen kirke. Rom for filosofi, tvil og tro. Ofring til kirkeasylantene.

Rollebytte på toppen

Inn som leder og ut som "menig" studentstyreprerentant. For Stian Jensen var dette det dramatiske utfallet av studentstyrets møte tirsdag 20. januar.

Asbjørn I. Bartnes
Per Steinar Moen

Da avholdt det nyvalgte studentstyret et ekstraordinært konstituerende møte og valgte Torgeir Knag Fylkesnes som ny leder for studentenes øverste organ. Som ved det ordinære møtet i november var det bare Jensen og Fylkesnes som stilte sine kandidatur til vervet.

Imidlertid trakk Jensen sitt kandidatur i en bitter tale til studentstyret.

Kritikk

Han kritiserte blant annet måten studentstyret hadde forholdt seg til forslaget om ny konstituering på, men heller ikke motkandidat Fylkesnes fikk gå fri: "Vi har

fått en studentstyreleder som mangler viktig kunnskap om sentrale deler av studentpolitikken" het det i en protokolltilførsel som senere ble trukket tilbake. Det var ingen av representantene som skrev under på protokolltilførselen.

Jensen ute

Det ble også avholdt valg på de øvrige posisjonene i studentstyrets arbeidsutvalg (AU). Stian Jensen var kandidat til en av de 4 plassene, men nådde heller ikke her opp i konkurransen, og forlot møtet uten å ha fått sentrale tillitsverv.

Til nestledervervet var det bare en kandidat, Siv Tofte Nordfjellmark (Hum. fak.). Hun ble også valgt på det første konstituerende

møtet, og beholdt altså sin plass.

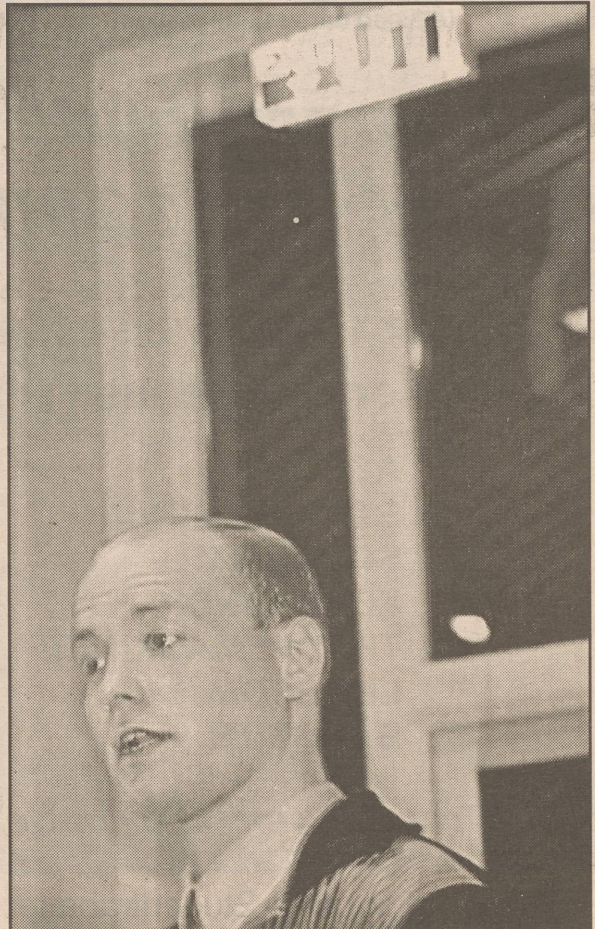
2 nye

Det nye AU vil i 1998 for øvrig bestå av Jon Christian F. Nordrum (SSL), Stein P. Antonsen (SVF) og Kristine Sørgaard (SVF).

I forhold til det første konstituerende møtet er Nordrum og Sørgaard nye AU-medlemmer. De erstattet Pål D. Ekran, som søkte avskjed fra AU før jul av personlige grunner, og Wenche Andberg, som ikke ønsket å stille til valg denne gangen.

EXIT JENSEN: Stian Jensen innehar ingen sentrale tillitsverv etter det ekstraordinære konstituerende møtet.

FOTO: ASBJØRN I. BARTNES

– Pinlig, men nødvendig

Studentstyrets konstituerende møte var preget av konflikt og posisjoningskamp. – Dette underbygger mytene om at studentpolitikere er pamper som kun er ute etter en god CV, hevder den nyvalgte lederen.

Torgeir Fylkesnes innrømmer at den prosessen styret har vært gjennom – med konstituering, annullering og ny konstituering – er en pinlig affære for det øverste studentorganet.

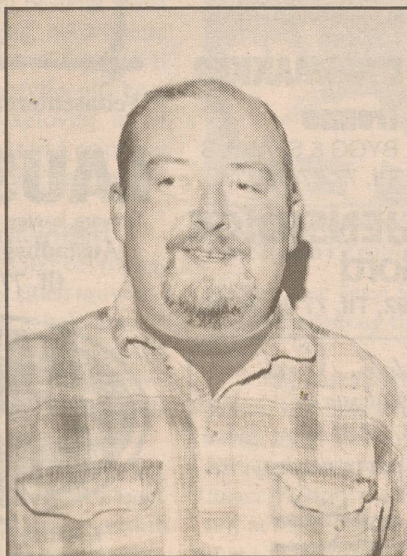
– Saken har imidlertid vært av prinsipiell betydning. Sosialistisk studentlag har ikke vært pådrivere i denne saken, men vi er fullstendig enige i det mat. nat. har gjort. Kravet om ny konstituering var nødvendig for å få et legitimt utgangspunkt for det videre arbeidet.

Fylkesnes stiller seg spørrende til kritikken fra Stian Jensen:

– Den er i beste fall forunderlig. Jeg skjønner ikke hvor han har det fra, uttaler han, men understreker at konflikten neppe kommer til å påvirke arbeidet framover.

NY LEDER: Torgeir Knag Fylkesnes fra Sosialistisk studentlag har overtatt lederklubba i studentstyret.

FOTO: ASBJØRN I. BARTNES

NYEAU-MEDLEMMER:

Siv Tofte Nordfjellmark (nestleder)

Jon Christian F. Nordrum

Stein P. Antonsen

Kristine Sørgaard er ikke avbildet.

AEROBIC studio7

TRIM OG SOL
Søndre Tollbugt. 7 tlf. 77 68 82 88
(etasjen under Lånekassen)

Januartilbud:
5 mnd kr. 1200,-

**Vi har startet vinter/vårsessongen
og ønsker velkommen til:**

- AEROBIC
- STYRKETRENING
- SOLARIUM
- LØPEBANER
- TRAPPEMASKINER
- LEKEROM
- BADSTUE

AEROBIC: «Tromsøs største og beste tilbud»

Rabattordninger – Studentrabatter
ÅPNINGSTIDER: 10.00-23.00

**Velkommen til
et nytt semester
for ansatte og studenter**

Stor fagbokavdeling i 2. etg.
med fagbøker, tidsplanleggere og gode
tilbud på skolerekvisita, posters, etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger,
engelske bøker, video, turkart,
multimediaavdeling, etc.

**Vi betiller prompte de fagbøker som
trengs uten ekstra omkostninger.**

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr. : 77 66 72 00

Telefaxnr. : 77 68 53 01

E-mail : erik@centrumlibris.no

Internett: (www.centrumlibris.no)

Studentrabatt i Tromsø

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenter rabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift. For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene innrømmes i perioden 15.8.97 til 14.8.98.

Peppi's PIZZA
Stortorget 2,
tlf. 77 61 11 66

**BRILLE
huset**
Storgata 92, tlf. 77 68 21 43

DOMUS
Domusgården,
andre etasje
tlf. 77 66 67 70

**Britt's
BOUTIQUE**
Storgata 89 og Jekta
tlf. 77 68 41 00

Strandtorget 1
tlf. 77 61 01 05

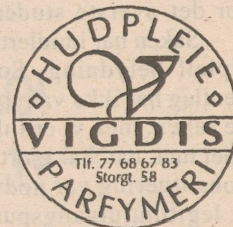
SKARVEN

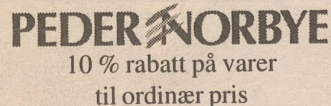

TusenFryd
Plantesenter
Polarsenteret, tlf. 77 67 39 70

Edwis
LEKER OG BARNESUTSTYR

Platebaren
STØRST I COMPACT-DISC
Storgata 110, tlf. 77 65 53 56

**BRØDRENE
JOHANNESSEN**
HERRE- OG UNGDOMSKLÆR
v/ brua - Tlf. 77 68 35 41 -
Tromsø

**HUDPLEIE
VIGDIS**
Tlf. 77 68 67 83
Storgt. 58

PEDER NORBYE
10 % rabatt på varer
til ordinær pris

BYGGMAKKER
Tromsø
BYGG & STÅL A/S
Tlf. 77 67 06 77

Skinmester'n
Veita
Veitasenteret, tlf. 77 61 25 01

Chr. Hansen
Fr. Langesgate 22,
tlf. 77 68 56 56

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3, vis a vis Domus
tlf. 77 68 26 55

J.M. HANSEN AS
Storgt. 52/56 - Telefon 77 66 55 00 - 9008 Tromsø
expert Elektromarked

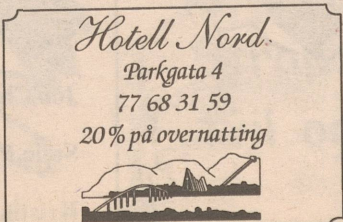

**GJENSIDIGE
Nord**
Storgata 92, Tlf. 77 62 34 00

I. AUSTAD AS
Jernvare, leketøy, kjøkken, glass, stentøy
Austadbygget, sjøgata 13,
tlf. 77 68 45 51

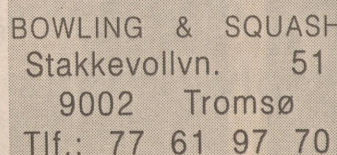

INTERSPORT
SPORTSHUSET AS
- Sjøgata 13, tlf. 77 68 02 90
- Storgata 91, tlf. 77 68 36 68
- Polarsenteret, tlf. 77 60 71 10
- Veitasenteret, tlf. 77 68 36 68

Jensens Sko
EURO SKO
Torgcenteret - Storgata 79
Tlf 77 68 15 63

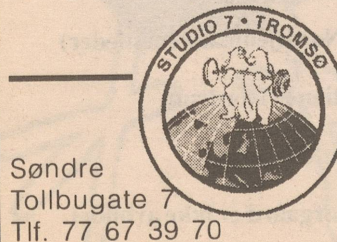

SMÅVAREN
Alt i garn og sytilbehør
Storgt. 57 - tlf. 77 68 67 67

Hotell Nord.
Parkgata 4
77 68 31 59
20% på overnatting

Taras
KAFFE · TE · KRYDDER
DUFTER OG GAVEARTIKLER
MARKEDSPlassen-
TROMSØ TLF. 77 68 22 54

BOWLING & SQUASH
Stakkevollvn. 51
9002 Tromsø
Tlf.: 77 61 97 70

Nordix Data AS
Stakkevollveien 15
Tlf. 77 61 01 06

STUDIO 7 · TROMSØ
Søndre
Tollbugate 7
Tlf. 77 67 39 70

Ansvarlig for studentrabatt i
Tromsø er Tromsøstudentenes
Idrettslag, TSI.
Kontoradresse: Hovedgården,
UiTø, 9037 Tromsø
tlf: 77 64 45 79
faks: 77 67 60 25

Ketil Steigen håper at Lysgården i MH-bygget skal bli oppdaget som konsertlokale.

Tromsø overser Lysgården

Den lokale pressen og lokalbefolkningen i Tromsø overser Lysgården i MH-bygget som konsertsted, sier Ketil Steigen i DE-BUT-uka og Student-samfunnet i Tromsø.

for stemningen. I tillegg er det veldig høyt under taket, og det er lett å dekorere lokalet etter de forskjellige temaene rundt konsertene, sier han, og sikter spesielt til den erotiske festen med Dum Dum Boys under UKA i fjor.

God lyd

Lyden er vesentlig bedre enn

de fleste andre konsertlokalene i Tromsø, mener Ketil Steigen.

– Enkelte utesteder sliter med svært dårlig lyd på grunn av lokalets utforming. Dessuten har Lysgården god plass til større scener, påstår han.

Studentsted

Konsertene ved Lysgården i MH-bygget har utviklet seg til

en storstue for tromsøstudentene. Nettopp dette kan være en del av forklaringene til at disse arrangementene blir oversett av byen for øvrig.

– Det at konsertene arrangeres på universitetet, betyr ikke at du må være student for å trives der. Vi ønsker å nå ut til hele den voksne befolkningen i byen – og slett ikke bare stu-

dentene, sier Ketil Steigen.

Konsertene er beregnet for alle, selv om studentsamfunnets medlemmer blir tatt ekstra godt vare på gjennom blant annet rabatter.

– Tromsøstudentene har for lengst oppdaget Lysgården i MH-bygget. Nå gjenstår bare lokalpressen og byen for øvrig, avslutter Steigen.

Per Steinar Moen
(tekst og foto)

Han synes det er forunderlig at konsertlokalet blir oversett av bybefolkningen og pressen:

– Små festivaler som Polar Music Festival og Riddû Riddû-festivalen blir omtalt som de største festivalene i Troms av NRK Troms. Dette er merkelig: UKA 97 hadde et publikumstall på 3.500, og ble ikke nevnt i det hele tatt, sier han.

Beste konsertlokale

– Faktum er at vi har det suverent beste konsertlokalet i hele Tromsø. Lysgården er svært godt likt av publikum, lydfolk og musikerne. Det virker som om lokalet trekker til seg folk, påpeker Ketil Steigen.

Billettsalget til deLillos-konserten fredag 30. januar har ifølge Steigen gått over all forventning. Selv med minimalt av profilering i forkant, har de solgt flere hundre billetter flere dager før konserten.

– Lokalet er utmerket på grunn av størrelsen: Arrangørene kan ta inn bortimot tusen personer, og det har mye å si

Røykernes siste skanse faller?

Universitetsledelsen ønsker nå å stenge det siste røykerommet som er igjen ved UiTø. – Å ha den eneste røykeavdelingen i universitetsområdet akkurat i Medisin- og helsefagsbygget (MH) gir en negativ signaleffekt, sier leder i arbeidsmiljøutvalget, Morten Hald.

Håvard Bråthen (tekst)
Anders Henriksen (foto)

Foreløpig trenger ikke niktinsugne studenter være redd for å miste sitt lune tilholdssted. Grunnen er at Høgskolen i Tromsø (HiTø), som deler bruken av MH-bygget med UiTø, før jul vedtok å beholde røykerommet. Selv om Arbeidsmiljøutvalgets innstil-

ling kom nylig, ser ikke HiTø at det har kommet nye momenter som skulle tilsi noen kuvending i saken.

Dag Håvard Hansen i Plan- og driftsavdelingen avviser at de etter hvert kan gripe inn og stenge rommet av tekniske årsaker.

– Når HiTø har bestemt at det skal opprettholdes, må vi rette oss etter det. Det er ingen tvil om at rommet oppfyller alle krav i henhold til røykeloven, og vi har ingen fullmakt til å gripe inn på et slikt grunnlag, sier han.

– Overformynderi

På lengre sikt kan likevel røykerommet stå i fare, siden universitetet ønsker sterkt at hele universitetsområdet skal være røykfri sone. Etter det Utopia erfarer vil det legges press på HiTø i tida framover.

– Dette er helt på trynet. Jeg skjønner ikke vitsen med å legge ned et røykerom som er adskilt og oppfyller røykelovens bestem-

Universitetet ønsker å stenge røykerommet på MH-bygget, men Høgskolen i Tromsø vil fortsatt holde det åpent.

melser, sier Terje Solvoll, informatikkstudent og flittig besøkende.

– Jeg kan forstå at signaleffekten kan oppfattes som betenkelig, men vi er voksne mennesker og gjør dette frivillig. Det hele lukter overformynderi. Det er ikke rart at røykere gjennomsnittlig er mer sjuke enn andre. Vi må jo stå

ute i kulda hele tida, sier Terje Solvoll.

I den røykfrie delen av kantina sitter sykepleierstudent Grethe Johansen. Hun stiller seg likegyldig til om røykerommet opprettholdes eller fjernes.

– Så lenge det er en vegg imellom og vi ikke merker noe røykelukt spiller det ingen rolle for meg.

Utropia trenger deg!

Du er ikke redd for å få blod på henda

Du elsker å lese korrektur

Du skriver bedre enn du prater

Du tyster på politikervennene dine

Du er en ihuga stalinist

Du tar bedre bilder enn mor

Du har aldri overholdt en deadline

Du lurere på hva i all verden research er

Dersom du nikker gjenkjennende til minst to av karakteristikkene til venstre er du ganske sikkert en potensiell **UTROPIST!**

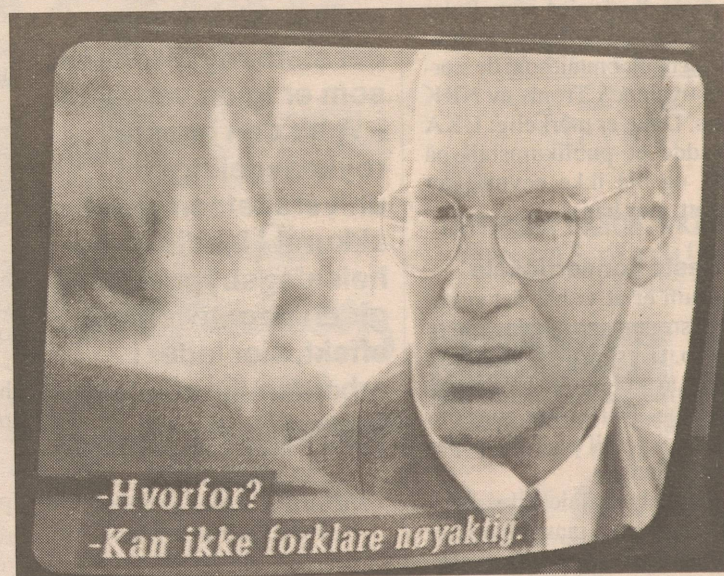
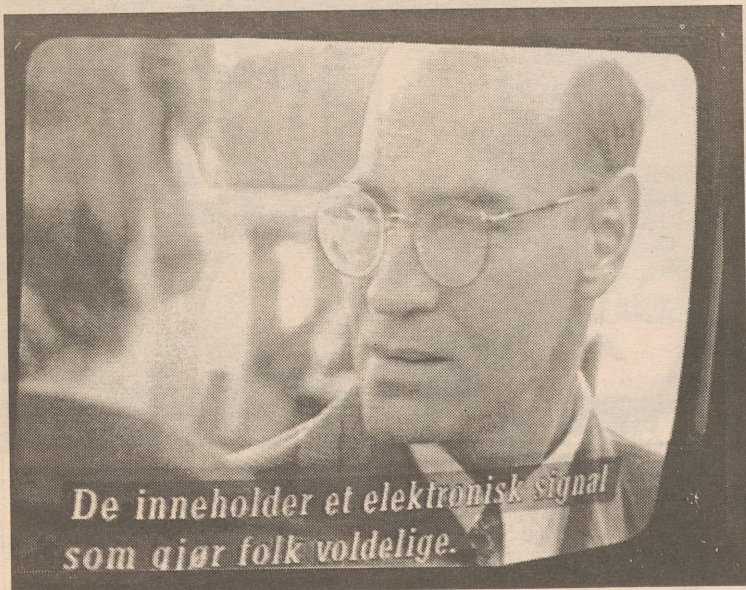
UTROPIA har vært Tromsø-studentenes talsorgan siden 1976.

I dag er **UTROPIA** den garanterte beste universitetsavisa nord for Polarsirkelen. Og verdens nordligste.

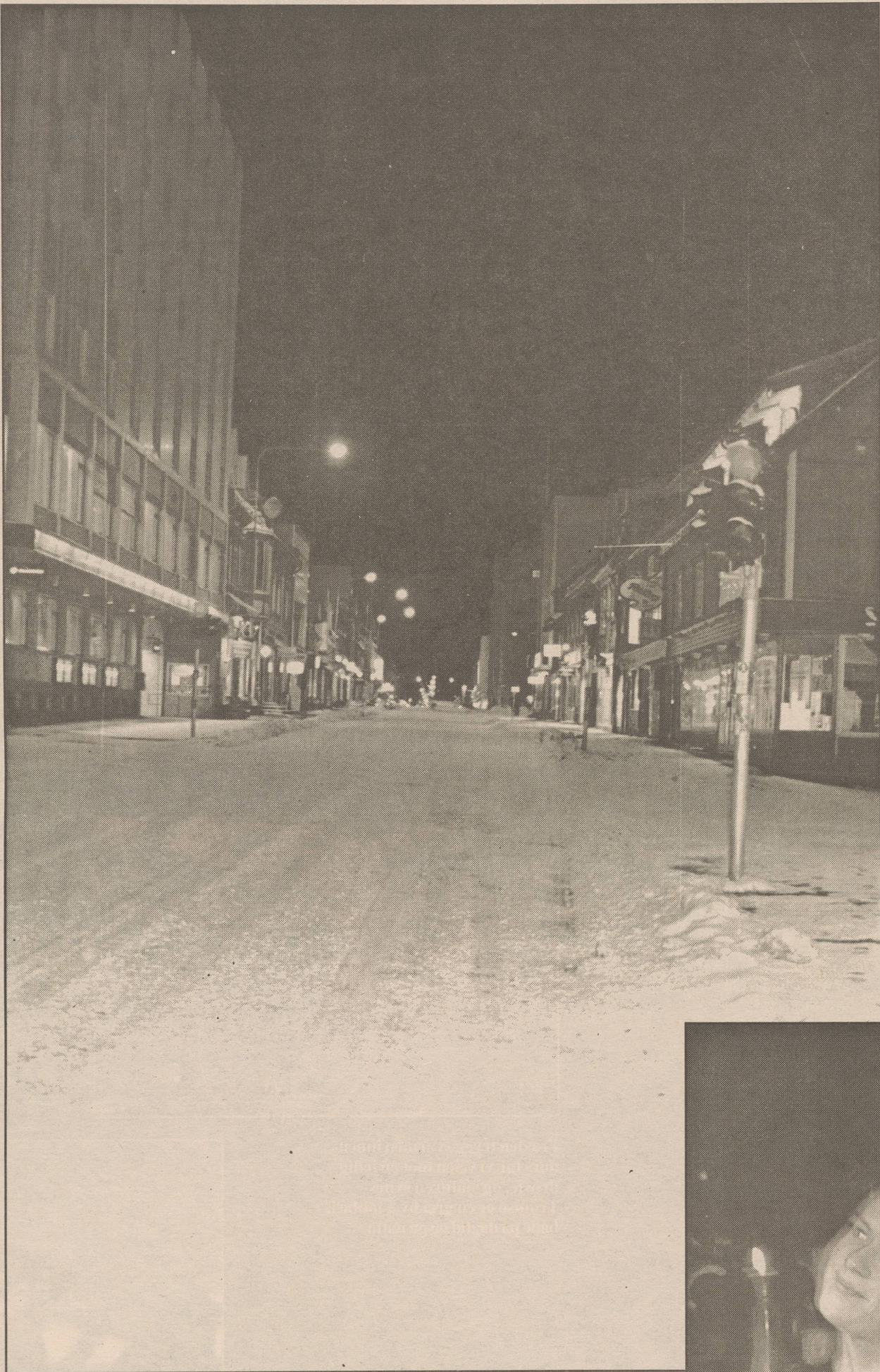
All innsats i **UTROPIA** skjer på frivillig basis. **UTROPIA** er den eneste studentavisa i Norge som er åpen for alle.

Redaksjonen teller ca. 30 studenter, fordelt på de fleste fakulteter og institutter ved universitetet. Disse frivillige medarbeiderne dekker det som rører seg i universitetsmiljøet og i kulturlivet i byen for øvrig.

Men kanskje skriver ingen om det nettopp du er opptatt av. Du kan gjøre noe med det!

Klart Utropia er noe for deg! Møt opp hver tirsdag litt før klokken 16.00 på Glassburet – vårt kontor på SVF. Da har vi våre ukentlige redaksjonsmøter hvor vi fordeler saker og dårlige vitser. Kom på møtet – det er ikke farlig – og vi forteller deg hva som skjuler seg bak betegnelsen Utropia. «Jeg er ikke bare pissed, jeg er utropist!»

Tromsø er mangfoldig på tross av sin enkelhet. Ett døgn i Tromsø er som to uker i Paris.

Tromsø fra natt til dag

Av Ingrid Hedlund (tekst og foto)

Knut (26) og Cecilie (22) på fest i Tåkeheimen.

På Rainbow Tromsø hotell har Karin full kontroll over gjester og ledige rom. Hun nyter roen nattarbeidet gir, hjemme sover barn og mann.

– Det går ikke an å kjede seg på jobb her, mener Karin som ikke rekker å tenke på så mye annet mens hun jobber. Når hun kommer hjem sover hun litt med en gang, og litt på ettermiddagen. Så er det på han igjen med ny natt på hotellet, noe hun gjør annen hver helg.

Emily Dickinson har latt natten være scene for drømmen om endelig hvile:

249

Wild Nights — Wild Nights!
Were I with thee
Wild Nights should be
Our luxury!

Futile — the Winds —
To a Heart in port —
Done with the Compass —
Done with the Chart!

Rowing in Eden —
Ah, the Sea!
Might I moor — Tonight —
In Thee!

I T.S. Eliots *The Waste Land* har bartenderens rop til gjesten om å gå hjem blitt satt sammen med Ophelias rop før hun drukner:

"HURRY UP PLEASE ITS TIME
HURRY UP PLEASE ITS TIME
Goonight Bill, Goonight Lou. Goonight May,
Good Night!
Ta ta. Goodnight. Goonigh.
Good night, ladies, good night,
sweet ladies goodnight, good night."

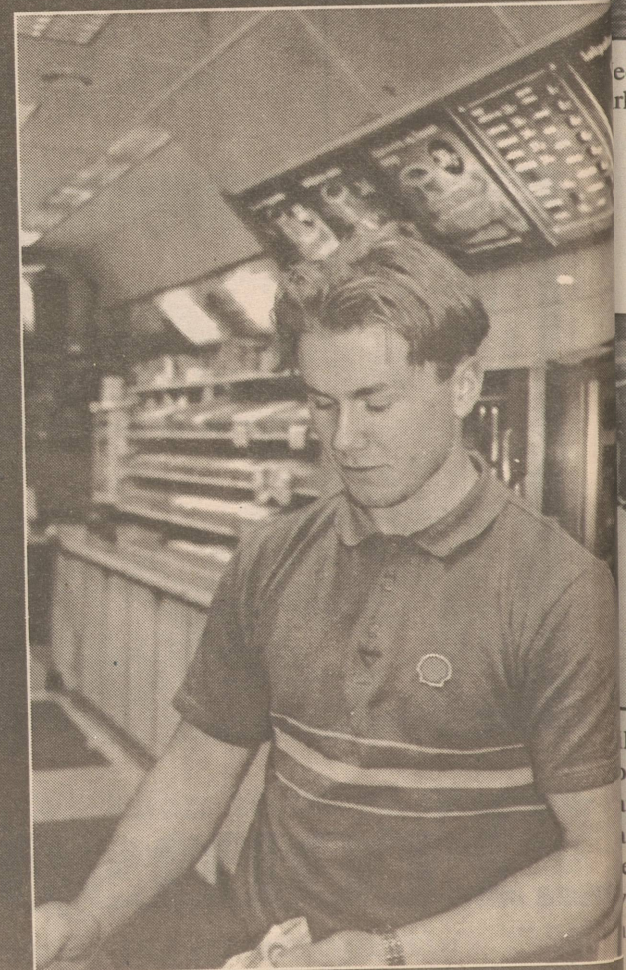
Fra den trygge varmen innendørs tar vi veien mot en ledig drosje, og sjåføren synes Tromsø er en grei by å jobbe i, både på dagtid og på natta.

På den nattåpne Shellstasjonen i Storgata finner vi Dag (21) som er i ferd med å avslutte en ti timer lang økt bak kassa. Han jobber bare på natta, og har 7 dager fri etter 7 arbeidsnetter. Vi ymter frampå om det harde miljøet som omgir bensinstasjonen, men Dag opplever ikke noe utrygt ved å jobbe her:

– Etter at utestedene stenger har vi en Securitas-vakt her, dessuten er vi to på jobb, sier han mens han lager til en hotdog med agurkmiks. Han glipper med øynene og ser fram til å komme hjem og legge seg.

natt, -a el. -en; netter, netterag
Den tid av døgnet da solen er
under horisonten. Dens lengde
avhenger av stedets geografiske
bredde og årstiden.

Natten er et yndet tema
både musikere, malere, forfattere
re og filmskapere. Elskende
tradisjonelle nattdyr, fullmåne
gir det perfekte lys for to. Og
Tromsø er en spennende og
velse. Vi opplever både ro og
De fleste er riktignok hjemme
og sover, men byen har et
dig natteliv. De som jobber
natt gjør sitt beste for at de
trygt å være ute og våken.
kollektivt midt mellom unive
tet og byen har en håndfull
denter fest. Glade stemmer
fyller stua, her kommer ikke
natten til å få makt. Ute er
mørkt, mens lysene innenfor
tegner seg i snøen. Nærme
byen begynner folk å sette
sen mot sentrum. Rett etter
midnatt og de nærmeste t
ne er gatene fulle av folk, b
natteravnere og Natteravnere
merker ikke at tida går. Mo
jevner ut kontrastene mello
stort og smått. Utropia har
på nattetokt og funnet ut h
som skjer i byen når alle h
gått hjem. Noen holder hju
i gang mens vi andre ligger
under dyna. Bakeren sørger
vårt daglige brød, hurtigrute
peren tommer og fyller ski
for gods og passasjerer. D
ne pendler mellom utested
hjem. Noen blir i byen for
berede dagen derpå.

dag, -en; dager, dagene:
Tiden fra soloppgang til solned-
gang. Dag brukes også i betyd-
ningen døgn eller datum, og
som forkortelse for ukedag.

Våken. Ny dag. Natta vil ikke slippe taket
med en gang, vi strever oss likevel opp. Da-
gens kvalitet avhenger av morgenens, og vi
bør visstnok legge alt til rette for å få en myk
og behagelig start. Tøy og bøy hjelper mange
ut av senga, men vi holder en knapp på å
drøye natten en liten smule ekstra før vi prøver
oss ut i dagen. Der ute venter salt tørrfisk og
Klassekampen. Høytalerne sprer det glade
budskap om ekte lykke mens kroppene våre
stimler rundt butikkene. Tromsø er våken og
lever.

Monja (19) hos Jack & Jones rydder på klesbordene ute på gata. Hun trives med jobben, og kjenner våre handlevaner:
– Akkurat nå er det stille, men stresset starter rundt klokka 13.
(Kommer studentene fra festen i går kveld til å rekke å handle før rusket?)
Monja har fast jobb på J&J, og skal jobbe der til hun begynner på skole til høsten.

Ved rakettkiosken får vi en mistanke om at Jesus virkelig lever.

Frokosten er et annet (angivelig) sentralt
element ved morgenen. William Carlos
Williams' underfundige dikt gir et koselig
innblikk i *fruktens* svalende kraft når nat-
tens magi endelig har sluppet taket:

This Is Just to Say

*I have eaten
the plums
that were in
the icebox*

*and which
you were probably
saving
for breakfast*

*Forgive me
they were delicious
so sweet
and so cold*

Byguttene er faste innslag hos
steder som har litt størrelse.
Denne dagens bygutter kom-
mer fra Larvik og Oslo og heter
Trond og Lars. De er begge 20
år og liker å betrakte livet rundt
dem. De karakteriserer seg gjer-
ne som en slags "kikkere":

– Akkurat nå venter vi på
en kamerat, så vi tar pulsen på
byen imens, ler de.

De har planer om å gå på
kino mens de likevel er her i
denne fine lille byen.

Lille Benjamin på 20 måneder har allerede et
godt liv der han kommer med vogna si. I følge
pappaen er han en kreativ gutt som jobber hele
dagen lang. I dag er han utstyrt med tantes
tjemmestrikkede votter. Det er ikke grenser for
hva Benjamin kan holde på med, han osrer av
energi.

Axel (26) er på vei til Kvaløya. Han vil ut-
nytte den begrensede dosen dagslys vin-
terdagen har å by på.

Universitets- saksa

Skremmes fra eksamen

Studenter som tar opp eksamen i jus for å komme inn på profesjonsstudiet får fra neste semester en tiendel lagt til karakteren.

Det juridiske fakultet har innført nye opptaksregler til profesjonsstudiet i forbindelse med den nye studieordningen på jus. Opptaket skal skje på grunnlag av karakterene fra grunnfaget. Men å ta opp eksamener skal ikke lenger lønne seg. Ved opptaket legges en tiendel til karakteren for annengangseksamen og to tiendeler til karakteren for tredjegangseksamen.

– Dette er urettferdig! En slik straff for å ta eksamen flere ganger må slå skjevt ut. Tross alt har alle eksamener et element av flaks. Ordningen kommer til å gå mest utover de med liten eksamensenerfaring eller som har mye eksamensnerver, tror Thomas Chr. Wangen, Christian Henningsen og Mari Paulsen som tar grunnfag i offentlig rett.

(Universitas, Oslo)

Krisebudsjett rammer studentene

Økte hovedfagskøer og redusert undervisning er resultatet av krisebudsjettet for Universitetet i Bergen (UiB). Medisin får økte bevilgninger, men med de økte studenttallene mangler fakultetet likevel ressurser til å gjennomføre det planlagte undervisningstilbudet.

– Budsjettet er uttrykk for en kort-siktighet jeg stiller meg uforstående til, sier prodekanus Rolf Kåre Reed ved Det medisinske fakultet. Det første kullet etter 150-planen skal ut i den kliniske delen av studiet i løpet av november og desember i år, men på de nye undervisningsklinikken i Haugesund, Førde og Stavanger finnes det per i dag ingen universitetslærere.

– Uten ekstrabevilgninger vet jeg ikke hvor vi skal ta pengene fra for å organisere et undervisningstilbud på disse sykehusene, sier Reed.

(Studvest, Bergen)

Planer om nytt fakultet

Det marine utvalget ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet foreslår å opprette et eget fakultet for marine fag.

– UiBs mål om å være et ledende marint universitet stemmer ikke overens med virkeligheten. Det er nå på sin plass å gjøre noe aktivt for å bedre dette misforholdet, sier utvalgsmedlem Bernt Walther.

Flertallet i det marine utvalget foreslår at den marine virksomheten ved UiB samles i et Marint fakultet, mens mindretallet, representert ved professor Harald Høiland, foreslår at man samler all marin virksomhet i et marint storinstiutt/senter.

(Studvest, Bergen)

Anmeldt for bedrageri

Universitetet i Bergen har anmeldt en av sine ansatte for bedrageri.

Den anmeldte er en teknisk-administrativ ansatt ved UiB. Etter det Studvest kjenner til skal bedrageriet ha foregått over en lengre tidsperiode. Universitetsdirektør Kåre Rommeveit beskriver lovbruddet som både systematisk og omfattende, men er ellers sparsommelig med opplysningene i saken.

(Studvest, Bergen)

LESERINNLEGG

Åpent brev til studentadministrasjonen ved Universitetet i Tromsø

Som godt voksen student på 55 år har jeg siden høsten 95 vært student og går nå på engelsk grunnfag.

Høstsemesteret 96 ble jeg syk i desember, og fikk ikke tatt eksamen dette semesteret. Jeg fikk i den forbindelsen et skap i kjelleren under Aud.Max. hvor jeg hadde tekstbøkene jeg behøvde i engelsk, samt en del personlige ting som sko etc.

Da jeg kom på universitetet våren 97 og skulle sjekke skapet mitt, viste det seg at skapet var borte vekk. Jeg snakket med en hyggelig vaktmester som kunne fortelle at disse fem garderobeskapene var blitt borte i romjula 96. Han hadde forsøkt

å finne ut om noen kunne ha lånt skapene, men han syntes det var litt merkelig at disse skapene kunne være av interesse, da de var merket med navn og var låst med hengelåser.

Jeg har snakket med ham flere ganger siden, men han beklager at det ikke har lyktes å finne ut hvor skapene har tatt veien. Jeg kan ikke forstå annet enn at skapene regelrett er blitt stjålet og fjernet fra universitetsområdet.

Jeg måtte jo kjøpe et nytt sett med engelskbøker til en verdi av omlag to tusen kroner. Det verste var at en del bøker med notater fra forelesninger også var

borte, og på grunn av at jeg jo måtte kontinuere i engelsk 101 og 102 så fikk jeg mye ekstraarbeid, da notatene også var borte.

Jeg lurer nå på, er vi studenter forsinket slik at et slikt tap kan bli erstattet? Jeg er også så realistisk at jeg vet at blant over 4000 studenter kan det være noen som ikke har skrupler med å fjerne disse skapene.

Vaktmesteren har lovet meg et nytt skap neste semester. Han skal også ha honnør for at han har gjort alt han kan for å finne «synderne».

Av Einar Haukland, engelsk grunnfag

Jon Michelet til Internasjonalt seminar

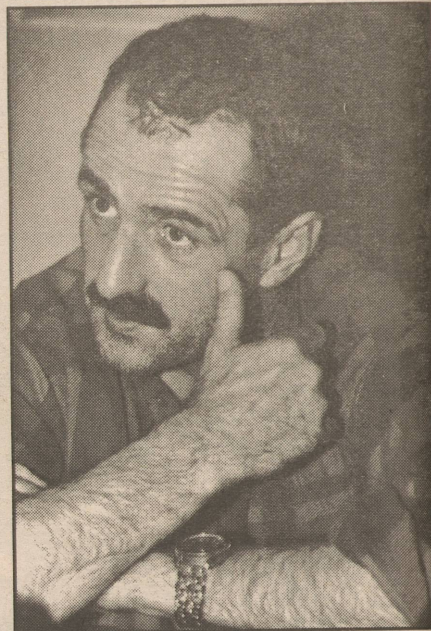
Fotballfrelst journalist og nå redaktør i Klassekampen, Jon Michelet, besøker Tromsø onsdag 28. januar. Han holder den første i rekken av foredrag under Internasjonalt seminar dette semesteret, og temaet er norsk oljeimperialisme.

– Har næringslivet et moralsk ansvar, eller undergraver de statslederens legitimitet ved å gjennomføre en moralsk overprøving av styresmaktens beslutninger,

spør han seg i dette foredraget.

Internasjonalt seminar har nå flyttet sine foredrag fra Aud.Max. i Hovedgården til Mack-kjeller'n i sentrum.

Jon Michelet skal forelese på Internasjonalt seminar.

Studentvekst svekker forskningen

Kraftig økning i tallet på studenter ved universiteter og høyskoler har gått på bekostning av forskningen, konkluderer Norges forskningsråd i sitt innspill til regjeringens varslede forskningsmelding. Forskningsrådet mener at norske forskere mangler både tid, penger og utstyr til å holde tritt med forskningsinnsatsen i andre OECD-land, melder TV2.

Tradisjonelle studenter

Kjønnsmonstret i norsk utdanning ser ut til å holde seg stabilt. På de fleste fagområder er forholdet mellom kvinner og menn omtrent det samme i 1996 som det var ti år tidligere, skriver Dagens Næringsliv.

Totalt sett øker likevel kvinneandelen ved universiteter og høyskoler. Mens det ble 40 prosent flere studenter i årene 1986 til 1996, økte kvinneandelen fra 53,5 til 58,3 prosent.

PC-telefonen WinPhone

Kobler telefonen til PCen og gir:

- Høytalende telefon
- Se hvem som ringer
- Telefonlister med oppringning ved pek og klikk
- Automatisk omkobling høytalende - lavttalende telefon
- Telefonsvarer med tidsstyring
- Fjernstyring av andre svartjenester
- Enklere bruk av programmeringstjenester i sentralen
- Enklere bruk av talestyrte tjenester som kontofon o.l.
- Enkel og sikker betaling av telegiro
- Viser samtaleid og samtalekost
- Summerer og viser dine telefonutgifter
- Internett vakt som viser dine utgifter på Internett
- og mye mer ...

Nå
kr 990,-

<http://www.sol.no/winphone>

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med oss ved ulike **SOSIALE OG PERSONLIGE PROBLEMER**, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, eksamensangst, spørsmål om framtida...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretasjen på ISV-bygget med egen inngang fra øst. Treffetid kl. 10-14 hver dag.

Kl. 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannlegebehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Spøknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste. **PSYKOLOG:** Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon: Tlf. 77 64 53 23

• kultursider

Novelle • Filmfestivalen • Kabinett-teatret • Ernie • Musikkåret -97 • Bel Canto
Minus Maja • Japansk øl • Livets slutt • «Kjøleskapets død» • Filmklubben

KULTUR
KOMMENTARLivets
slutt

"Jeg er ikke redd for å dø, jeg vil bare ikke være tilstede når det skjer" har Woody Allen en gang sagt. Et utsagn som nok er ganske så symptomatisk for tankegangen i den vestlige verden i dag. Alle vil leve lenge, men ingen vil bli gammel. Vi ønsker å dø unge så sent som mulig. Å se ungdommelig ut er skjønnhetsidealet, som vi tviholder på ved hjelp av alskens hjelpemidler. Alderdom og død ligger som en mørk skygge over oss, selv om vi i det lengste forsøker å unngå tanken på det. Når noen er blitt uhelbredelig syke, kvier man seg for å snakke med vedkommende og familien. I vår kultur er døden tabubelagt og mystifisert. Vi beveger oss stadig lenger unna dødens virkelighet og later for oss selv som om vi kommer til å leve langt inn i evigheten. Vi ser stadig tendenser til isolering av døende. Vi har mistet evnen til å delta i andre menneskers dødsprosess.

Aktiv og passiv dødshjelp er et brennende debatt-tema i mediene. Menneskene skal i dag holdes i live så lenge som overhodet mulig. Selv om dødsyke mennesker har det vondt og selv ber om å få dø. Døden skal unngås, uansett hvor naturstridig det er. En verdig død er stikkordet i denne debatten, og det er vel nettopp det man må spørre seg om mennesker i dag har. Å sakte men sikkert bli spist opp av en uhelbredelig sykdom må jo sies å være heller uverdigg og umenneskelig. For øvrig er skillet mellom aktiv og passiv dødshjelp ganske latterlig. Enhver handling, enten man gjør noe eller lar være, er bevisst.

Har du forresten tenkt over hva som ville skje hvis du skulle være borte i morgen? Hvem som kommer til å overta alt ditt jordiske gods – bare for å ta en helt elementær problemstilling?

Om det eksisterer et liv etter døden er et tema som er gjenstand for mye filosofering. Et liv før døden har vi derimot alle. Har man levd et rikt liv kan det være lettere å akseptere at det også må ta slutt en gang. Ifølge livsnyteren Oscar Wilde lever de færreste av oss, de fleste mennesker eksisterer bare. Husk at livet tross alt ikke er annet enn en seksuelt overførbart sykdom med dødelig utgang. Nyt det i fulle drag.

Stine
Eidissen
Bya

Arbeidslivets største kviser

Foreldre pleier å få grå hår, blank isse, stor mage og komme i overgangsalderen av tenåringer i huset. Det er skrevet mange

KULTURKASER

bøker om barns pubertale fase, både faglitteratur light, som trøst til ungdommens respektive fossiler, men også endel pocketleser direkte til målgruppen. Disse handler om misforståtte og mishandla tenåringer som sliter seg gjennom dekkstift og forelskelser, samtidig som alle de andre får lov.

Alt hva fedrene har kjempet, Amødrene har grett. En dag står du der med ryggsekken på ryggen, fire pappesker med gamle minner du om et par måneder gjemmer bort slik at ingen andre skal se hvor barnlig du har vært.

Mamma svelger sin siste klump i den halsen hun de siste årene har hatt halsbrann i, bare på grunn av deg. Hun serverer deg et par hundrelapper, slik at du skal kunne spise god mat og kjøpe dine første kulepenn for

studielånet kommer. Student. Endelig.

Du trodde kanskje studielivet varer evig? Å nei du. Eller du har sett for deg framtida di et sted langt borte i horisonnten. Da du skal erobre drømmejobben, tjene masse penger og ikke lese til en eneste eksamen. Og har du ikke kapret til deg det beste giftet i løpet av studiet, for at du skal få ført dine geniale gener videre og bli en mye bedre tenåringsforelder enn noen du husker; - så tror du at du skal gifte deg med jobben. Hørt sånt; gifte seg med jobben.

Her kommer mor Olgas dystre sannhet (og jeg mener ikke mase på deg, vennen min, du vet far og jeg bare ønsker deg det beste i livet). Jobben og du har ikke noe lykkelig ekteskap. Det er ren og skjær prostitusjon. How much? Lønnstrinn helt nederst på stigen.

Kontoret ditt med de stygge gardinene, er dekorert med din forgjengers bilder av ekskjæresten og andre kjæledyr, samt påminnelser om at her er det spe-

sifisert telefonregning, og stemplingskort for når du kommer og går. Sitter du ikke og jobber effektivt nok, kommer din nye patriark, sjefen, med senka bryn og dikterer de stygge banneordene "internkontroll" og "kvalitets-sikring" for deg (og disse begrepene gir deg etter et par uker mer gåsehud på ryggen enn det mer slitte "bærekraftig utvikling" som du omsider slapp unna i forbindelse med din siste sidemålsstil).

Ung og nyutdanna med mange supre ideer om den ideelle verden, opplever du at aldri før har du vært så fuktig bak ørene. Tvinges opp av vekkerklokka hver morgen alt for tidlig, og minnes den gangen du var student og drakk øl på tirsdager, at du kunne dra dyna over hodet og kopiere forelesningsnotatene fra noen andre. Nei, i dag har du ørten avtaler, møter og rapporter du skal skrive. Alt det verste drittarbeidet du som ferskest må ta deg av. Du lærer snart at lunsjen er dagens høydepunkt og har snart oversikt over alle de interne intrigene innenfor arbeidsstaben. Ikke før neste julebord får du bli

en del av denne søtsuppa. Vil hjem. Men ikke før klokka fire!

Vel hjemme i drømmeleiligheten som er på størrelse med fire studenthybler, kommer fire ganger så mye og tar fire ganger så lang tid å vaske, før du postkassen. Du er heldige vinner av masse penger, rett hjem til deg, du er heldsstandens mest ettertraktede hele verden. Pengesterk som tror du er. Men du oppdager fort at du ikke er mer pensterk enn at du får sjokk når innser at det er alt for mye penger i Statens Lånekasse for utdanning, og du føler at du virkelig sliter forgjeves til det daglige brød.

Mamma ringer; kommer Mikke hjem på besøk snart. For første gang på lenge kjemper du at du så gjerne skulle men at det er en evighet til du har jobba lenge nok til å få de stakkars fire ferieuker.

Semesteret er ennå langt, kan rater.

Av Marte Holme

Bud Grace:

ERNIE 5: "På ære og samvittighet"

Bladkompaniet er det største forlaget på tegneserier her i landet, og denne gangen er det Bud Grace sin Ernie som er kommet i bokform. Dette er den femte i rekken og den tar opp tråden fra de fire forrige hvor vi får servert stripene i en tilnærmet kronologisk rekkefølge.

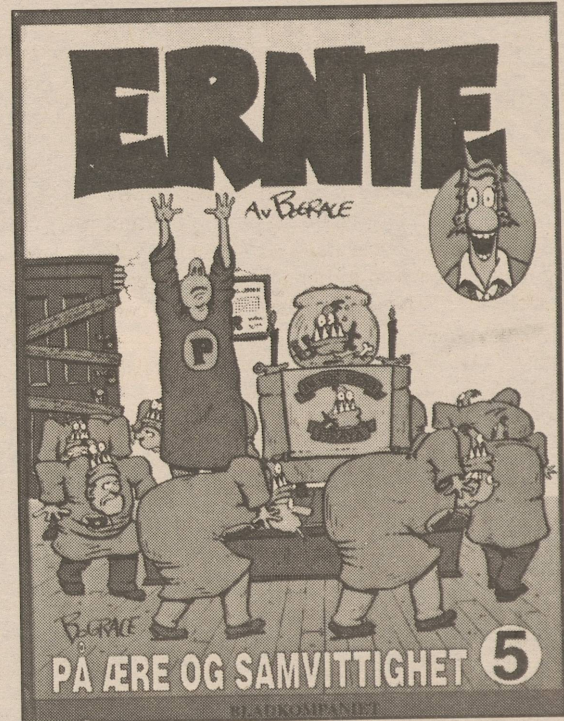
BOK

Andre Kvernhaug

Gjennom Pirayaklubben og dens ubestridte leder Sid Fernwilter

kan en student som er ute etter å tjene lette penger (på mer eller mindre lovlige vis) mota mange gode tips gjennom kjøp av denne boken på drøye hundre og nitti sider. For en person som føler at han/hun har mye å hente innen eiendomsmarkedet eller showbiz er denne boken det perfekte virkemiddel til rask (og kortvarig) suksess. Her får man tips om hvordan man åpner en bank med bare innskudd og hvordan man kan tjene seg nok til lunsj som leiesoldat i Frelsesarmeen. Eller hva med å suge ut præriehunder med støvsuger fra hulene sine for så å selge dem til japanerne for syv hundre

og femti kroner stykket? Mulighetene er mange og dette er bare

Bladkompaniet har utgitt sin femte ERNIE-bok.

noen av ideene man får fra Fernwilter eiendom a/s.

re her i landet og boken er verdt et nærmere bekjentskap

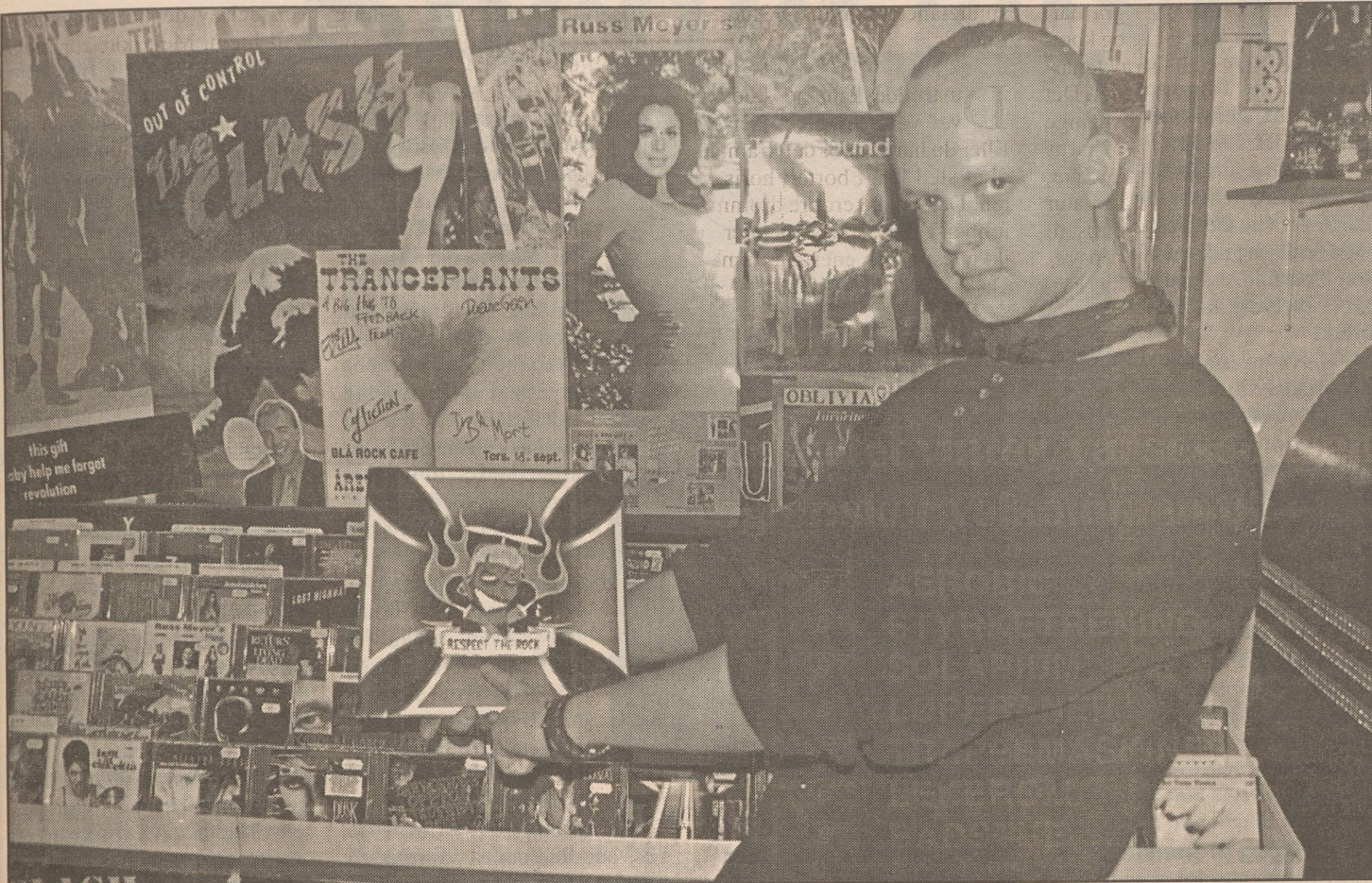
Foruten fiffige brennesstriks kan man hvordan det gikk til utenom jordiske verdier bortførte Elvis og da Moder Teresa ble til Bayonne (Ernie hjemby) for å ka glans over en av Pirayaklubbens årlige samlingsaksjoner.

Bud Grace gir oss forord basert på fanboken han har fått fra personene rundt om i verden – og er tydeligvis ikke like geistret for hva Ernie skaper driver med.

Mister Grace er en stor Norgesvenn og ved flere anledninger besøkt Oslo for å holde foredrag samt signere sine bøker for sine mange tilhengere. Dette bidratt til at serien fått en stor tilhenger

ROCK'N'ROLL I 1997

Egon på Feedback har mange sterke meninger om musikkbransjen.

Et plateår er forbi. Et nytt er i emning. Vi starter med blanke DAT-kassetter og...eh... platestifter tell. Men hvilke album fortjener å bli husket fra 1997? Vi har snakket med noen av byens musikkforhandlere for å høre hva som gjorde musikalske inntrykk i året som gikk. Responsen var alt fra overveldende til ikkeeksisterende. Les og nikk anerkjennende, eller lag din egen liste over hva som var best i fjor. Bare ikke send den til oss, for vi har bedre ting å gjøre.

Håvard Bråthen (tekst)
André Kvernhaug (foto)

Egon Holstad, Feedback:

- Tre plater skiller seg ut i 1997:
- Nick Cave:** "The Boatmans call"
- Cave på sitt mest sakrale, tandre og ydmyke er fortsatt et bevis på at mannen er et av de mest begavede genier etter 2. Verdenskrig.
- Radiohead:** "O.K Computer"
- En kommende klassiker fra dette tiåret. Farlig vanedannende skive som vokser for hver gjennomlytting. "Det er ikke Oasis alt som 'pop'er".

Tonofoto i Storgata:

- Hellbillies:** "Live Laga"
- Morten Abel:** "Snowboy"
- George Michael:** "Older"
- Janet Jackson:** "The Velvet Rope"
- The Alan Parson Project:** "Definitive Collection"

Tindersticks: "Curtains"

- Har med denne skiva laget en av århundrets sterkeste albumtrilogier. Gir begrepet vakkert en ny dimensjon. Legal, åndelig valium.
- Dessuten er det flere utgivelser som fortjener heder og ære:
- New Christs:** "Lower Yourself"
- Årets hemmeligste. Australsk, autoritær, genial rock'n'roll.
- Cramps:** "Big Beat From Badsville"
- Hvordan er det mulig? Etter 21 år? Tidens cooleste band.
- Pavement:** "Brighten The Corners"
- Utrolig. Blir bare bedre og bedre for hver skive.
- Revelators:** "We Told You Not..." og
- Diritys:** "You Should Be Sinning"
- Demoraliserende, ultraenergisk, skitten, forfylla rock'n'roll som skremmer fanden på flatmark. Bør sjekkes ut av de som tror Trang Fødsel er "rock". Cryptrock slik kun amerikanerne kan.
- Hellcopters:** "Payin The Dues"
- Etter dette er det forbudt å fortelle svenskeviser.
- Jackie Leven:** "Fairytale for hard men"
- Høystemt, poetisk, kraftfullt. Håper på ny konsert i 98.
- Built to Spill:** "Perfect From Now On"
- Befester sin status som et av verdens mest spennende popband.

Tobin Sprout: "Moonflower Plastic"

- Man trenger ikke 3 millioner \$ for å lage ei bra skive.
- Palace Music:** "Lost Blues And Other Songs"
- Will Oldham er et geni. Er du uenig skal du skytes.
- Smog:** "Red Apple Falls"
- Åh, så trist. Åh, så vakkert. Åh, Smog.
- Walkabouts:** "Nighttown"
- De nekter simpelthen å gi ut noe dårlig.
- Teenage Fanclub:** "Songs From Northern Britain..."
- Og sommeren varer helt til påske.
- Helium:** "The Magic City"
- Smygende, rar og finurlig skive. Eminent!
- 16 Horsepower:** "Low Estate"
- Og hvem sa at ikke hester er coolt?

- Hva med gamleårets norske utgivelser?

- Sett med norske øyne var det et trasig år bortsett fra habile og trivelige utgivelser fra Motorpsycho og Poor Rich Ones. Men plutselig kommer Gluecifer, kings of rock, og lager lyseksplasjon i enden av tunnelen. Når skal kongeriket lære seg å verdsette sine egne talenter?

- Hvordan kan plateåret oppsummeres?

- 1997 var et bra plateår som likevel hadde lite spennende debutter/debutalbum. I tillegg kom en

del tøffe utgivelser i skjæringspunktet rock/techno/trip-hop. Navn som Laika, Mekon, Propellerheads og Bentley Rythm Ace får vi garantert høre mer fra.

Imidlertid er et stort tankekors ved utviklinga at max. 20% av de bra utgivelsene er utgitt på store plateselskap, såkalte Major-labels, mens indie-selskapene står for nesten all bra musikken. Følgene av dette er at bra musikk blir mindre og mindre tilgjengelig. De store plateselskapene satser på utbrukte, kjedelige artister og forsøker ikke engang å satse alternativt.

Søppelartister som Bjørn Afzelius, Elton John og Torhild Fy Faen Sivertsen har høy prioritering, mens nesten uopdagede gullfugler som Tindersticks, Poor Rich Ones, Walkabouts og Teenage Fanclub blant mange, blir skuffet under teppet fordi de inkompetente dustemiklene i plateselskapene ikke skjønner at dette er artister med kommersielt potensiale.

- Noen spådommer for 1998?

- Problemet er at det er så jævlig mye enklere å satse på sikre kort. Derfor er det ironisk nok bedre å være på en uavhengig etikett hvor de ansatte brenner for, liker og ikke minst hører på produktet (eksempelvis Prodigy og Nick Cave - begge gullplater). Derfor spår jeg at storselgerne i 98 blir "Ultimate Finn Kalvik Collection",

Bel Canto: "Images"

EMI

Bel Canto er tilbake og den første smakebiten fra gruppas nye CD "Rush" er singelen "Images".

"Images" er Bel Canto og Bel Canto er etniske lyder og vokal i østlig stil. Musikken er spesiell, med rytmer som minner om trance-stil.

Mye av det arktiske og mystiske lydbildet som preget "Birds of passage", et tidligere album, preger også "Images".

Men singelen kan ikke sies å være dyp-arktisk ala Biosphere, heller mer gla-arktisk med instrumenter fra Midtøsten, Afrika og India godt mikset med kommersielle instrumenter.

Alle som har hørt og likt Bel Canto kan glede seg. Singelen er i velkjent stil og absolutt verd en innlemmelse i samlinga. Og for alle som ikke har hørt Bel Canto, er det bare en ting å si: Sett deg ned og hør sangen. Tro meg, den er verdt det!

Ay Irene Foss

"Definitive Songs for Cardriving" og det svært så etterlengtede comebacket til ABBA. De kunstneriske høydepunktene vil komme fra blant andre PJ Harvey, Spain, New Bomb Turks og Tom Waits, avslutter Egon Holstad på Feedback.

HotSpot Platebar:

- The Verve:** "Urban Hymns"
- Radiohead:** "OK Computer"
- Metallica:** "Reload"
- Depeche Mode:** "Ultra"

Årets outsiders:

- Tom Cochrane:** "Songs Of a Circling Spirit"
- Matchbox 20:** "Yourself And Someone Like You"
- Mansun:** "Attack Of The Grey Lantern"
- Mulu:** "Smiles Like a Shark"

Nordnorsk melankoli på plate

Ett år etter sin første plateutgivelse har Minus Maja vært i studio igjen. Resultatet er en helaftens CD inneholdende ti nye låter med nordnorsk atmosfære og dialekt. Nå vil de ut til hele landet med musikken sin.

Lars Danielsen

For de fleste tromsøstudenter er Minus Maja et kjent navn.

– Det er nok sant at de fleste av våre tilhørere er studenter, men studentband er en betegnelse vi egentlig ikke liker så godt. Vi vil ikke bli satt i samme bås som andre typiske band i denne sjangeren. Grupper som Trang Fødsel og Postgirobygget mangler musikalsk identitet og spiller på overfladisk bh-humor, sier perkusjonist Amund og legger ikke skjul på at han foretrekker eget materiale.

– I likhet med mini-CDen fra fjor er basisen denne gang også fengende popmelodier med gode tekster. Forskjellen er at vi

har blitt så mye bedre til å skrive og framføre stoffet vårt, sier frontfigur i bandet, Jon-Erik.

– Vi har egen identitet og våre tekster er langt mer voksne. Dessuten finnes jeg ikke morsom, sier han, etterfulgt av et tvetydig latterutbrudd.

– Det som er mer karakteristisk for vårt publikum, er at størsteparten formodentlig er kvinner. Jon-Erik lar seg derimot ikke bli lokket ut på en diskusjon om bandet lider av samme syndrom som norske boklubber.

– Kanskje det rett og slett har med at det er en kvinne bak det meste jeg gjør. I hvert fall ligger det en kvinne bak de fleste tekstene mine, sier han.

Ærlig og pretensiøs

Jon-Erik har skrevet ni av ti tekster på plata. Han mener det vil merkes at han har blitt ett år eldre. Jon-Erik velger å kalle tekstene sine for livsbetraktende og globale. Det finnes ikke lokalt stoff på plata, som den tidligere

radiohitten «Veien til Italia». Tekstene er universelt melankolske.

Bandet mener at konsert-gjengere som har glemt sin besøkelsestid på Minus Majas konserter den siste tida, vil bli svært overrasket over hvor mye bedre

de er blitt.

– Hele bandet er blitt mer voksent. Vi tør å være ærlige. Ærlige og pretensiøse. Musikalsk sett er vi mer inn i tida. Den forrige plata var tidløs, men det ble ikke lagt så mye arbeid i produksjonen. Vi er fortsatt stolt av den, men vårt nye album har vi jobba mye mer med. Amund kan fortelle at de har hatt med seg egen producer allerede fra øvingene. Han heter Georg Buljo og mikser plata i Oslo akkurat nå. Retro er et stikkord for soundet.

– Det er i tida å bruke musikalske uttrykk fra søttallet. Og musikken vår er røffere. Sigstein har til og med begynt å spille på el-gitar. Dessuten har vi fått et nytt medlem siden forrige plate. Tor-Henrik på

bass som hjelper til på trøkket i bandet. Men fortsatt er det fengende pop som gjelder. Melankolsk pop med nordnorsk ånd, sier Amund.

Ut med musikken

Plata er fortsatt til miksing i Oslo

og vil ikke bli utgitt før i mai. Men gutta har ennå ikke fått en platekontrakt. Derfor er all studielån satsa og utallige vellykkede tall satt på spill for at den vi verden skal få tatt del i Minus Majas univers. Når alt er gjort ferdig i hovedstaden, gjensvinner runden til alle bransjens viktige kontorer for å en distribusjonsavtale. Går ikke det, vil bandet gjøre jobben sjøl.

– Vi er Nord-Norges klart beste band og lar oss ikke stoppa uansett, sier Amund.

– Å bo så langt nord i landet er nok et minus når det gjelder kontakt med de som bestemmer musikk-Norge.

Men det er her vi hører hjerter. Vi flytter ikke sørover. De nordnorske ånden inspirerer musikken vår og vi tror neppe hadde blitt noe mer berømt om hadde flytta til Oslo. Men en tåne lenger sørover er i tankene forteller Amund. Tidligere har gjort en vellykket mini-tur i Alta og Kautokeino. Det begrenser seg hvor mange spillejobber man kan gjøre i Tromsø. Uansett hva som skjer framover mot mars måned, lover gutta i bandet Utrop og resten av Tromsø et skikkelig bra release-party når den tiden kommer. Fram til da kan vi bare glede oss til plata kommer, uansett.

Jon-Erik fra Minus Maja i studio.

FOTO: KJETIL SKOGLUND

Absolutt ikke grønnsåpe

– Nordlendingene er enkle og jordnære, og uskolerte på sitt sære vis. Men jøss bevares, amerikanere sliter de også.

Ellen Kongshaug (tekst)
Lars Danielsen (foto)

Sier Greg Hilton og retter litt på cowboyhatten, før han påpeker at mye sex i boblebad, titusener av dollars og åpne sportsbiler ikke garanterer at man vil leve lykkelig og lenge i landet. Tvert i mot, det er ikke lett, kanskje riktig vanskelig. Det er muligens derfor han er her i Tromsø nå, for å gjøre noe med dyssterheten;

– Liv Ullmann-tungsinnet må bekjempes! slår Greg fast på allerede flytende nordnorsk, der han sitter i Mack-kjelleren og fortsatt lukter av California.

Skitten såpe?

Og beste måte å hankses tungsinn på, er å gi folket det det

higer etter; mer sex, litt vold og flokete intriger – kort sagt såpe.

Greg Hilton vet alt som er å vite om temaet, Greg kan såpe. Etter mange års erfaring som kaffekoker på settet til Dynastiet og intens klatring opp karrierestigen,

er han nå fiks ferdig med egen-skrevne "Hope and Glory". Såpeoperaen som Hilton karakteriserer som en blanding av "Chicago Hope" og "Beverly Hills", finner sitt scenario på en privat klinikk for plastisk kirurgi, hvor

det selvfølgelig er rom ikke bare for fettsuging, men også for brennende begjær, syk sjalutroskap og uforløst smerte. – har alt, gliser Greg.

For øvrig er ikke Hilton alle om verket, hans samarbeidspartner Barbara Haysworth representeres under intervjuet. Marit Nilsen, da Haysworth befinner seg sterkt redusert i Betty Ford. – That's show business, mumler Hilton og ser sårt bort.

Når? Hvor?

Greg Hilton og derstreker hans visitt på idealistisk basis, og han blir lønnes symbolsomme dvs. med andre medvirke studielån. fremme amerikansk kultur nord, er en glede seg selv. Episoden 117 av "Hope and Glory", produsert av binett-teatret, sendes for gang tirsdag 3. februar, i besåpetid kl.20, på Mack-kjelleren og vil sendes i reprise til og med lørdag 7. februar. Og Hilton er muligens for oppfølger.

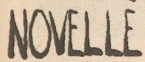

Greg Hilton sammen med resten av såpeteamet.

Snedig såvidt

Her kommer slutten på Tore Høgås' novelle, som begynte i forrige nummer av Utropia. Send oss gjerne bidrag til novellekonkurransen (se baksiden for adressen vår). Vinneren vil bli premiert og offentliggjort i siste nummer av Utropia før sommeren. Dessuten vil vi svært gjerne ha inn bidrag til diktpalaten vår.

Briller, altså. Som sagt hater jeg briller. De er stygge, til og med heslige. Men i går, inspirert av min snedige plan, gikk jeg rett fra parken til nærmeste optiker. Så snart det var min tur, fremsa jeg mitt ærend.

NOVELLE

"Jeg skulle ha et par briller," sa jeg til ekspeditøren.

"Bruker du linser til vanlig?" spurte hun. "Eller har du bestilt time til synstest?" Dette så ut til å bli mer komplisert enn nødvendig. Jeg bestemte meg for å bruke en autoritær og verdig tone. Feie henne av banen, så og si.

"Nei, noe synstest blir ikke nødvendig. Jeg vil bare kjøpe noen veldig sterke briller."

"Jaha ... Men du må jo ta en synstest for å finne ut hvor sterke briller du trenger."

"Akkurat. Vel, jeg trenger

temmelig sterke briller. La oss si en styrke på seks. En kollega av meg har den styrken på sine briller, og han har noen herlig motbydelige fiskeøyne på grunn av forstørrelsen. Det virker perfekt." Ikke vet jeg hva som rørte seg i hodet på denne personen, hun var ikke en gang optiker. Hun så ut som en typisk tenåring som arbeider deltid et eller annet sted kun for å få råd til sine ukentlige pubertetsorgier. Noe skal man bli belemret med når man begir seg ut på handletur, tenkte jeg indignert. For mitt utsagn, gjort i ytterste uskyldighet, resulterte i flere sekunders måpende stirring på meg fra hennes side. Jeg sa meg om i butikken etter noen med normal folkeskikk, men rommet var en speilfylt ørken. Det virket som om hun grep anledningen til å skifte fil en enda mer ufyselig holdning.

"Har du briller fra før?" sa hun. Uten å la meg komme til motmæle, la hun til: "Du kan jo ikke bare velge styrke etter smak og behag, du må jo ha briller tilpasset dine øyne. Dersom dine gamle briller er pluss seks, kan det likevel hende at du trenger sterkere briller nå, synet forandrer seg jo hele tiden." Jeg ble overrumplet av dette frontalangrepet, jeg innrømmer det. Men jeg kom meg fort, det er ikke første gang jeg har måttet inngå i munnhuggeri med disse tyggegummityggen- de ungjentene.

"Ja, selvfølgelig," mumlet jeg. Høyere sa jeg: "Neida, jeg har noen gamle briller som har styr-

ke seks, men jeg trenger neppe noen sterkere, for de er bare en måned gamle. Det ene glasset er nemlig knust. Ved en ulykke, selvsagt. Jeg er temmelig langsynt."

Hun ga seg imidlertid ikke. Hun må jo ha vært motivert av ren ondskap, intet mindre.

"Men hvordan har det seg at du kom deg hit uten briller?" sa hun triumferende. "Med ditt syn er du jo helt avhengig av briller for å orientere deg?"

Jeg ble målløs. På dette tidspunkt fant jeg det best å klappe meg åndsfraværende på jakkelommene som om jeg hadde glemt lommeboken min i forrige butikk, og i et fåfengt forsøk på å gjenvinne verdigheten strenet jeg ut av forretningen uten et ord. Tenåringsheksen sto igjen som glassørkenens seierherre.

Første runde tapt, med andre ord. Jeg er ikke særlig impulsiv av meg, så når sånt som dette skjer, er jeg naturlig nok ikke særlig flink til å improvisere. På den annen side kan det vel anføres som et positivt trekk at jeg ikke er spesielt flink til å lyve. Men jeg ga ikke opp. Den snedige planen ble en besettelse for meg, jeg innrømmer det. Den blinde mannen i parken, enerverende fredfull i sin selvpålagte isolasjon, var stadig i mine tanker. Besettelsens flammer ble dessuten næret (Hvor jeg elsker disse ikke-okulære metaforene!) av tanken på min fiskeøyekollega. Det slo meg nemlig at han hadde fått samme ide som meg, for len-

ge siden. Jeg mistenkte dog ham for å kun videreutvikle Wittmans metaforbriller. Jeg skjøv kollegial misunnelse til siden og konsentrerte meg om hvordan dette kunne gavne meg. Denne professoren har nemlig lagt seg til en vane der han i lange stunder sitter uten briller og ser ut i lufta med en fredfylt mine. Stunder der han altså ser like dårlig som jeg vil gjøre med hans briller.

Jeg dro derfor videre til universitetet. Professor Fiskeøye var i et møte, så jeg ventet tålmodig til møtet var over. Jeg regnet med at han kom til å bli igjen på kontoret utover ettermiddagen - hvor skulle han ellers dra? - så jeg inntok proviant i kantina. Lenge satt jeg og lot som jeg leste *Morgenbladet* mens jeg ventet på at tiden for aksjon skulle komme. Jeg hadde en følelse av å gjøre noe dristig og ukonvensjonelt, og det var ren tortur å måtte vente så lenge. Kaffen ble kald mens jeg satt der, så lang tid tok det. Jeg måtte jo gi denne gamle knarken en mulighet til å stavre seg til kontoret og kollapse ned i stolen før jeg slo til, så jeg måtte vente også lenge etter at møtet var slutt. Heldigvis nyter jeg nok respekt blant kolleger og studenter til ikke å bli forstyrret i slike stunder.

I bygget der vi har kontorer er det store vinduer inn til alle kontorene fra korridorene. Faktisk består en av de fire veggene i hvert enkelt kontor av et stort

vindu med en dør i. Dette gir mange av oss en viss avsmak. Det minner om en slags dyrehage for intellektuelle, der de sære dyrene kan betraktes på trygg avstand i sine rette omgivelser, blant bøker og kjedelige masseproduserte møbler. Selv har jeg gardiner foran mitt veggvindu, men denne gamle tullingen er en person som enten er ekshibisjonist eller lider av den tvangsforestillingen at siden han ikke ser noe når han sitter der uten briller, så ser ikke noen andre ham. Et strutsesyndrom. I alle tilfelle var denne særheten en fordel for meg nå, jeg kunne konstatere at han satt i en drømmende tilstand med brillene liggende på et lite settebord. Jeg åpnet døren sakte. Ingen reaksjon. Det må her nevnes at han ikke bare er nesten blind, men nesten døv også. Mykt gikk jeg bort til bordet, mens jeg holdt pusten. Fascinert så jeg professoren se like til venstre for meg uten å se meg. Så, med en følelse av stille triumf, lot jeg brillene gli ned i brystlomma og rygget langsomt ut. Min snedige plan var fullbyrdet.

Siden har jeg sittet her med brillene på og tenkt på denne lille epistelen jeg ville skrive, herr redaktør. Brillenes fantastiske tilsløring av øynene mine gir en vidunderlig frihet. Jeg ser objekter, det gjør jeg. Jeg ser verden, hjernen min oppfatter, forstår om du vil. Men bare såvidt.

Av Tore Høgås

Vårens filmprogram

Filmklubben presenterer et program hvor vi finner filmer med musikk og gamle klassikere som er satt opp på nytt. Flere av filmene blir kun satt opp på filmklubben og en del Tromsøpremierer er også skaffet til veie. Ondt Blod i Vesten er selvfølgelig også denne påsken, tradisjonen tro, å finne på lerretet.

Siri Vaggen Olsen

Tromsø Filmklubb har fra tidligere år erfart at deres publikum gjerne er mett etter filmfestivalen og serverer derfor i år et vårprogram med færre filmer enn tidligere, uten at det skorter på kvaliteten; heller tvert om.

Til gjengjeld er programmet mer gjennomarbeidet, noe som gjør det mer tilgjengelig for et publikum som allerede har fått en stor porsjon film fra den nylig avsluttede filmfestivalen.

Glad i musikk?

Under temaet musikk i filmen, kan vi på lørdag den 31. januar se *Le Bal* (regi: Ettore Scola). Dette er en film som utspiller seg i ett rom. Her er ingen dialog. Den varer i to timer. Fristende?

De siste 60 års historie sett i et parisisk ballrom er det vi får presentert. Med dans og mimikk, fulgt av tidsriktig musikk blir historien presentert. Det er

verdt å nevne at alle skuespillerne er profesjonelle dansere.

Nick Cave kan du nyte i September Songs mot slutten av februar.

Lar du deg ikke overbevise? Hva om det nevnes at denne filmen vant Sølvbjørnen i Berlin i 1984?

I april vil det bli arrangert et seminar om filmmusicalen. Gjeste foreleser er Søren Birkevad, førstesteamans i filmvitenskap på Høgskolen på Lillehammer. Her blir det filmvisninger og foredrag, illustrert med klipp fra sentrale verk i genrens historie.

Klassiker

Filmklubben har hentet fram klassikere som vi alle har hørt om, men kanskje ikke har hatt anledning til å se. Allerede på lørdag den 7. februar kan du nyte Marlon Brandos store comeback i rollen som Paul i *Last Tan-*

go in Paris (regi: Bernardo Bertoluccio). Denne filmen ble spådd å være begynnelsen på noe nytt, men er heller blitt en hyllest til den gamle kunstfilmen.

Eventyr

I forbindelse med byens større festivaler setter gjerne Filmklub-

"den gode voldsfilmen" fra årets filmfestival og presenterer sin egen voldsfilm, nemlig *Videodrome*.

Tilhører du en av de som ikke enda har oppdaget at Østens filmprodusenter har noe å fare med? Nå kan du ha sjansen til å finne ut av det selv. D.A.N.G.A.N.

D.A.N.G.A.N. Runner fra Japan, et friskt pust på programmet.

ben opp filmer i tilknytning til disse. Under Eventyrfestivalen har de valgt å vise to "eventyrfilmer for voksne". Disse er *Delikatessen* og *De Fortapte Barns By*. Noe å glede seg til!

Filmklubben tar opp temaet

Runner fra Japan har Tromsøpremiere i vår og blir kun vist i filmklubben. Filmen kom i 1996 og er regissør Sabu sin debutfilm. Et, av mange spennende bidrag til vårens program.

Når snart sitt metningspunkt

For åttende år på rad har Tromsø internasjonale filmfestival vokst seg enda større, og er nå med sine 28.000 publikummere Norges største filmfestival. Men med bare tre kinosaler er festivalen snart ved sitt metningspunkt.

Lise Swensen

Med hele fem hundre akkreditererte er det ikke bare den jevne tromsøværing som går på festival kino. Festivalen får stadig større betydning i Norge. Til sammenligning har Filmfestivalen i Haugesund bare 20.000 kinobesøk. Festivalsekretær Martha Otte tror festivalen i Tromsø

spiller en viktig rolle for hvilke filmer som blir importert til Norge.

– Dette er først og fremst en publikumsfestival som viser smalere film enn det som vanligvis finner veien til kinoene og som ennå ikke er blitt importert. Norske filmimportører kommer hit for å se hvordan disse filmene slår an hos publikum, forteller hun.

«Antonias verden», «Rosa skyer» og «Palookaville» er alle filmer som har blitt kjøpt opp etter at de slo an på filmfestivalen i Tromsø.

Spesielt publikum

Men suksess i Tromsø er ingen garanti for suksess andre steder. Hverken «Rosa skyer» eller publikumsvinneren fra fjor «Palookaville» slo spesielt godt an i resten av Norge.

– Her har du vel et spesielt

Vi nærmer oss et metningspunkt hvis vi ikke får bygd ut kinoen, innrømmer festivalsjef Hans Henrik Berg.

publikum, et nysgjerrig publikum som er interessert i spesielle filmer. Men når festivalen er over så slutter jo de ivrige festivalgjengerne å gå på kino. De går heller over til å se amerikansk film igjen, tror Knut Erik Jensen, regissør av «Brent av frost».

Han mener dette er en av grunn-

nene til at norske filmer som henvender seg til et mer konvensjonelt publikum, kvier seg for å legge premieren til filmfestivalen i Tromsø.

Stor interesse

Film- og mediastudenter, men også kino- og filmbransjen og media forøvrig viser en stadig større interesse for filmfestivalen. Det vitner økningen i antall akkrediteringer om. Og ironisk nok er det festivalens suksess som truer med å gi vanlig publikum et dårligere tilbud.

– Kapasiteten til å ta imot vanlig publikum blir stadig mindre. Sånn sett nærmer vi oss et metningspunkt hvis vi ikke får bygd ut kinoen, innrømmer festivalsjef Hans Henrik Berg.

For mange filmer

Årets festival kunne by på over femti filmer. Og ved å redusere

antallet tror Berg at man kan hjelpe på kapasitetsproblemet.

– På fem dager er det for mye med femti filmer når vi bare har tre saler. Til neste år skal vi ha færre filmer, og heller spille filmene tre ganger. Det vil også stimulere til økt besøk. Du rekke ikke å få sett filmene før begge visningene har gått. Berg mener det også vil lønne seg økonomisk å tilby færre filmer, ettersom et større program ikke innebærer større inntekter, men likevel fører til utgifter for å importere filmene. Dermed ser det ut til at neste års program «bare» vil inneholde rundt førti filmer.

Festivalprodusent

Festivalledelsen ser ut til å ha lært av årets festival. Det er allerede klart at det kommer til å bli ansatt en programansvarlig i Tromsø som skal jobbe på hel-

I filmens vold

Filmfestivalen bød på både rå vold, gla'-vold og ikke-vold. Skjønt, film uten vold tilhører sjeldenhetene. Derfor var det en nødvendig debatt festivalen tok initiativ til med sitt voldsprogram.

Debatten om en eventuell sammenheng mellom vold i bildemediene og økt voldsbruk i samfunnet var viet oppmerksomhet under årets filmfestival, og det er en vanskelig diskusjon. Som kunstform har nemlig filmen en ambisjon om å gjengi en oppfatning av virkeligheten. Og så lenge vold er et sentralt aspekt ved virkeligheten har den en naturlig plass i filmen. Med det som utgangspunkt kan diskusjonen lett ta form av den klassiske om høna og egget.

Men er det slik at vold i media avler vold i samfunnet? I denne diskusjonen er det viktig å innføre et skarpt skille mellom vold som kunstnerisk uttrykk og vold som underholdningsaspekt.

Det skulle være hevet over enhver tvil at vold er et nødvendig virkemiddel i enkelte filmer. I den russiske filmen *Bror*, for eksempel, er voldsbruken og brutaliteten uløselig knyttet til både person- og miljøskildring – voldshandlinger er en del av filmens sentrale tematikk: det

nye Russland, hvor anarkiet råder. Volden er avgjort et kunstnerisk virkemiddel.

Når det gjelder vold som underholdning er dette et tema som ble behandlet i 2 av filmene på festivalens spesielle voldsprogram: *Bennys video* og *Funny games*.

Bennys video behandler temaet i lys av en sentral kommunikasjonsproblematikk. 15-årig Benny lever i et kommunikasjonsvakuum hvor han mottar impulser så å si utelukkende fra filmer han ser. Mangelen på korrektiver fra omverdenen bidrar til at hans virkelighetsoppfatning blir et vrengebilde av filmene: Han får smertelig erfare at det i virkelighetens verden ikke lar seg gjøre å gjenopprette orden fra kaos ved hjelp av en fjernkontroll. Ei gjentatt replikkveksling – "Hvorfor gjør du dette?" "Hvorfor ikke?" – synliggjør den blaserte og likegyldige holdninga hovedpersonen har til så vel vold som sine omgivelser. Hans erfaringer fra sin isolerte filmverden overføres til den virkelige verden.

Haneke tar med dette fatt i den vesentlig problemstilling: Forholdet mellom fiksjon og virkelighet. Dette forholdet ligger også til grunn for festivalens kanskje mest omdiskuterte og forhåndsomtalte film: *Funny games*. Tematisk er filmen en oppfølger til *Bennys video*, men med hensyn til utforskningen av fiksjon-virkelighet-forholdet tar Haneke her et skritt lenger.

Funny games er en film som søker å si noe om film, og en filmskaper med en slik ambisjon står overfor en stor utfordring: Han må gi publikum noe annet enn det de forventer å få på kino. For langt de fleste forbinder nok en god film med en forestilling som lykkes i å forføre oss, som tar oss med inn i en annen verden for en stakkert stund og lar oss oppleve noe annet. Det er forventningen om en effektiv illusjon som drar oss inn i kinomørket. Men i det øyeblikk en film er ment å si noe om seg selv som uttrykksform blir dette problematisk. Det er en forutsetning at illusjonen brytes, og det er nettopp dette regissør Haneke søker å gjøre: Å oppheve skillet mellom fiksjon og virkelighet.

Ved bruk av ulike virkemidler, som å la personene i filmen henvende seg direkte til

publikum og at filmen spoles tilbake for å gi handlinga en annen vending, bryter Haneke illusjonsbarrieren og stiller publikum til ansvar for voldsbruken. "Vil dere ha mer?" er det utfordrende spørsmålet som stilles direkte til publikum, og vi tvinges til å ta stilling.

"Øret er det minst avstumpete organet" uttaler Haneke i et intervju som ble vist på filmkrikerlagets seminar under festivalen. Og denne observasjonen vet han å nyttiggjøre seg av på en mesterlig måte i *Funny games*. Vi kan lukke øynene, men ikke ørene, og når Haneke derfor skildrer voldshandlingene med lyd blir det vanskelig for publikum å distansere seg fra den. Lyden får et selvstendig, bærende uttrykk i stedet for kun å underbygge bildet, og det blir ikke så lett å stenge volden ute.

Spranget er langt fra filmfestivalens kvalitetsspekkede program til den jevne underholdningsfilm. Like fullt må en diskusjon om filmvold inkludere denne typen film.

Det er nemlig denne kategorien den jevne filmtitter må forholde seg til i langt de fleste tilfeller. Det eneste som opptrer hyppigere enn replikklinjen "fuck" i en gjennomsnittlig amerikansk actionfilm må vel være

slagene, skuddene og eksplosjonene. Å hevde at denne eksposeringa automatisk fører til økt voldsbruk ute i samfunnet er selvfølgelig å dra det langt. Sammenhengen er i hvert fall ikke så direkte.

Det som er urovekkende er det volden representerer. Voldsskildringene i seg selv er så overdrevne at de er lett å skille ut som urealistiske og "bare film". Imidlertid er ikke de samme tilfelle med de konfliktenes slik film skildrer. Og altfor ofte blir disse konfliktenes løsning representert ved blodet og kruttets inntog på scenen. Det budskapet publikum etterlates med er at vanskelige problemer kan løses med vold – og vold alene. Det er dette som er det mest alvorlige aspektet ved voldsbruk på film.

Til og med James Bond måtte få "license to kill" for å hevde seg i underholdningskaoset. Borte er de intelligente løsningsgene og den gode dialogen. Brød og sirkus er det folk vil ha. Det er slik virekligheten altfor ofte forestilles oss på film.

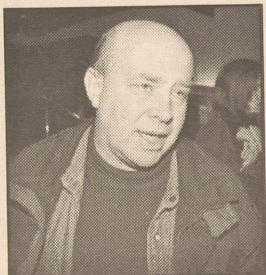
Av Asbjørn I. Bartnes

Seks på festival

Filmfolk fra både inn- og utland kommer til Tromsø internasjonale filmfestival. Utopia har snakket med noen eksemplarer av arten om hvorfor de er her og hvilke filmer de likte.

Sigurd Moe Hetland

– Jeg er her for å lage en rapport om filmfestivalen på oppdrag av festivalledelsen. Dessuten jobber jeg i landets største kinobedrift, i Oslo Kinomatografer. Den beste filmen jeg har sett hittil er «Alle faller vi til jorden». Dessuten vet jeg «Skjebnen» er veldig bra.

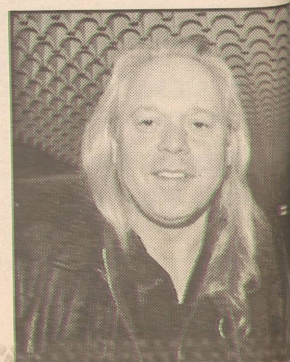
Tom Remlov

– Jeg kommer ganske enkelt hit fordi det er så mange gode filmer og fordi jeg på andre festivaler ikke har tid til å se på film. Den andre grunnen er at jeg som direktør i Norsk Film skal på det årlige møtet med kinosjefene i Norge, hvor vi presenterer våre prosjekter. Jeg ble betatt av de to russiske filmene. De var veldig forskjellige, men samtidig utfyller de hverandre i det bildet som de tegner av dagens Russland.

Arild Jørgensen

– Jeg er her som filmkritiker og fordi programmet har mange bra filmer med en god geografisk spredning. Jeg likte Gadjo Dilo fordi den både lyver og forteller en del av sannheten om sigøynerne. Dessuten liker jeg måten historien bli fortalt på.

Festivalen spiller en viktig rolle for hvilke filmer som blir importert til Norge, tror Festivalsekretær Marthe Otte.

årsbasis med å velge ut filmene til neste års festival. Tor Fosse som i år har vært programansvarlig kommer heretter sannsynligvis til å ha en annen tilknytning til festivalen.

– Det handler ikke bare om å ha et godt program. Vi trenger også en strøken organisasjon. Da er det ikke praksis å ha en programansvarlig utenbys, forklarer Berg.

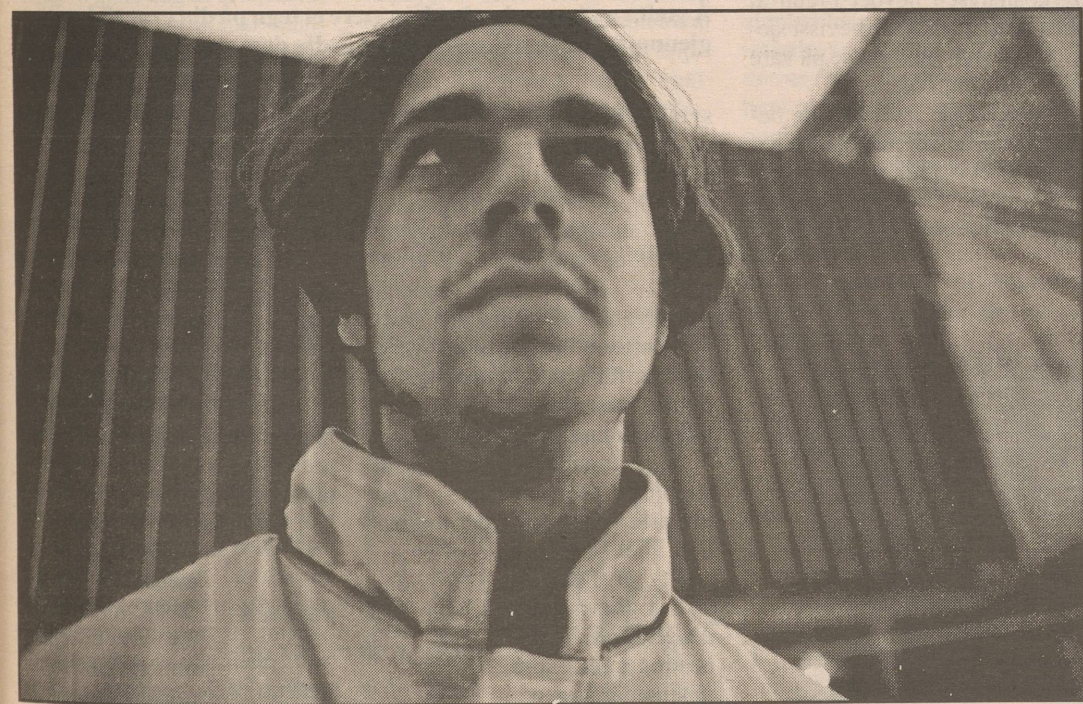

Kapasiteten til å ta imot vanlig publikum blir stadig mindre under filmfestivalen i Tromsø.

ALLE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Storbysymfoni av Tromsø-student

Gaute Barlinthaug, heltidsstudent og musiker.

Det ble en spesiell forestilling da stumfilmen «Berlin - en storby-symfoni» ble vist på Mack-kjelleren fredag kveld. Bakerst i lokalet stod Gaute Barlinthaug og tonesatte bildene.

Lise Swensen

Gaute Barlinthaug ble spurt av Filmklubben om han kunne skrive musikken til denne filmen. Lønn skulle han få i himmelen. Prosjektet var ferdig i høst, men fordi det ble så godt mottatt av publikum, ble filmen satt opp på nytt under Tromsø internasjonale filmfestival.

Stumfilmen som ble vist på Mack-kjelleren bød på en annerledes filmopplevelse enn det festivalen ellers kunne by på. En filmfremviser bakerst i et rom fylt til randen av røykende og øldrikkende publikummere. Lyset fra fremviseren som flimret seg frem gjennom luften, før det traff lerretet der fremme. Gjennom Gaudes musikk kunne klappingen fra filmfremviseren høres.

Ambient

Gaute har lenge holdt på med musikk. 22-åringen var allerede i 1994 med på sin første cd-utgivelse som en del av Aedena Cycle.

Grappa har nå gått over til å bli et soloprojekt for Gaute. Musikken til Gaute Barlinthaug blir bestrevet som «dark arctic ambient mixed with elements of jazz, eastern flavours and experimental electronica».

Energisk

Prosjektet «Berlin - en storby-symfoni» skiller seg fra musikken Gaute vanligvis lager:

– Musikken til denne filmen har et høyere tempo og jeg bruker mer trommer. Det er mer liv i musikken, for filmen er jo ganske energisk til tider, sier han. Stumfilmen viser dagliglivet i Berlin på 1920-tallet, fra dagen gryr, gjennom arbeidsdagens slit til kvelden kommer med alle sine fornøyelser.

– Jo, det var gøy, men jeg tror ikke jeg kommer til å lage film-musikk på en stund nå. Det er veldig slitsomt, sier Gaute. Selv om Gaute studerer på heltid ved Universitetet i Tromsø, får han tid til andre prosjekter. Nå er det en planlagt cd-utgivelse til høsten som opptar en stor del tiden hans.

Pål Bang Hansen

– Jeg er her som filminteressert. Jeg skal også lage et 20 minutters program fra Tromsø. Nå har festivalen blitt bredere, det tror jeg er bra. Jeg synes dessuten at Tor Fosse har vært flink.

Jeg likte Hanes film, men den filmen jeg synes var hyggeligst var «Tieta fra Agreste» med Sonia Braga.

Jan Eggum

– Jeg er her fordi jeg synes det er en flott festival og fordi jeg liker filmene veldig godt.

Det er veldig fjerde gangen jeg er her. Foreløpig liker jeg «Saltomortale i en likkiste» og «Trist dyr etter samleie».

Knut Erik Jensen

– Det er naturlig at jeg er her ettersom jeg er filminteressert og lager film selv. Men det er også for å treffe kjente folk fra fjern og nær. Favorittfilmen min så langt, er den jeg var med på å få hit, «Kjærligheten er like sterk som døden» av den russiske regissøren Andrej Nekrasov.

Knut Erik Jensen (t.v.) sammen med regissør Andrej Nekrasov.

Drøm eller virkelighet?

Du sover gjennomsnittlig 7,2 timer hvert døgn. En femtedel av denne tiden drømmer du. Drømmene er ifølge ekspertene samtaler mellom den ubevisste og den bevisste delen av sinnet vårt. Vet du egentlig hva som foregår mens du sover, og er det noen fornuftig mening å hente i de tilsynelatende usammenhengende og absurde drømmene dine?

Stine Eidissen Bya

Tema: Om drømmer og drømmetydning.

Gudevarsler

Mennesket har til alle tider forsøkt å løse mysteriet med drømmetydning. Allerede for flere tusen år siden begynte man å ta drømmer seriøst. Kileskrifttavler fra slutten av fjerde årtusen f.Kr. forteller om et samfunn hvor prester og konger mottok varsler fra gudene gjennom drømmer. Oldtidens jøder innså, i likhet med dagens drømmeforskere, at drømmerens livssituasjon er like viktig for tolkningen som drømmens innhold.

Også Bibelen henviser til drømmetydning. Josef forutsa syv års overflod og syv års hungersår i Egypt ut fra faraoens drøm, og slo seg med det opp fra fattigdom til betydelig makt (1. Mosebok). Egypterne trodde at drømmene var budskap fra gode og onde ånder. De gamle grekerne bygget over 300 templer for drømmetolkning, det mennes-

kene kunne oppsøke drømmeoraklene for hjelp. Platon mente at leveren var drømmenes arnested. Han hevdet at enkelte drømmer kom fra gudene, mens andre var hva han kalte "den lovløse villdyrnaturen som titter frem i søvne". Dermed var Platon over 2000 år forut for Freud.

Overtro

Aristoteles derimot, hevdet at drømmer hadde rent sanselige årsaker. Til tross for dette fortsatte folk å tro på drømmenes guddommelige budskap - noe som hadde avgjørende betydning for Romerrikets historie: både Hannibals ferd over Alpene og Caesars invasjon av Roma kom i stand på grunn av inspirasjon gjennom drømmer. Profeten Muhammed var en ukjent person inntil han i en drøm ble kalt til profet og grunnla islam. Fra da av spilte drømmer en sentral rolle i religiøs tro.

"Drømmer er samtaler vi fører med oss selv på et symbolspråk som formidler budskap mellom de ubevisste og bevisste plan i vårt eget sinn."

David Fontana

Den kristne ortodoksien så imidlertid bort fra drømmetolkning og profetier. Forutsigelse var unødvendige, fordi troen forutsatte at fremtiden lå i Guds hånd.

Martin Luther mente at drømmer kun viste oss våre egne synder. Da boktrykkerkunsten ble oppfunnet på 1400-tallet ble litteratur om drømmetydning tilgjengelig for folk flest. Opplysningstiden anså drømmer som en form for primitiv overtro, men romantikken tilbakeviste rasjonalistenes påstander. Mot slutten av 1800-tallet var en revolusjon i emning. Europeiske filosofer begynte å se på drømmer som et emne for seriøs psykologisk forskning. Og så kom selve gjennombruddet, med gurun Sigmund Freud.

Freud

Freud utga i 1889 "Drømmetydning". Boka solgte bare i 351 eksemplarer de første seks årene, men regnes i dag som en klassiker. Freud åpnet boka med setningen "Jeg skal legge frem bevis på at det finnes en psykologisk teknikk som gjør det mulig å tolke drømmer". Med de ordene var moderne drømmepsykologi et faktum. Med grunnleggelsen av psykoanalysen hevdet Freud at det eksisterer et underbevisst sjelleliv, som har innflytelse på våre bevisste handlinger.

Forskjellige instinkter og begjær kjemper om makten i menneskets bevissthet; de som taper trenges ned i det ubevisste og danner der komplekser. De finner

Å godta andres nakenhet kan være et tegn på din evne til å gjennomskue forsvaret deres og godta dem som de er.

ARKIVBILD

symbolske uttrykk i drømmene, og drømmetydning spiller derfor en viktig rolle for Freud. Han beskrev drømmen som "kongeveien til det ubevisste". Hvis innflytelsen av de underbevisste komplekser blir for sterk, oppstår sinnssykdom. Frie assosiasjoner var metoden Freud utviklet for å komme forbi det symbolske uttrykket i drømmene og finne frem til en tolkning av drømmene.

Etter Freud kom Jung, som supplerte teoriene hans. Jung innførte begrepene "det kollektivt ubevisste" og arketyper. Det kollektivt ubevisste er det fjerde plan i menneskesinnet, som inneholder et genetisk nedarvet skattkammer av symboler, temaer og arketyper som utgjør grunnlaget i mange av verdens myter, legender og religioner. Arketyper er da de mytologiske motivene og nedarvede bildene som dukker opp fra det ubevisste.

Symboler

De merkelige hendelsene vi opplever i drømme kan ofte fremstå som det rene vrøvl. Dette kan imidlertid sammenlignes med ukjente språk. Inntil vi lærer hva ordene betyr, er de meningsløse for oss. Symboler er drømmespråkets ord. Hvert enkelt symbol står for en tanke, et minne, en stemning eller en erkjennelse som stammer fra det ubevisste hos

drømmeren. Men i motsetning til de enkelte glosene i et fremmed språk, kan mange drømmesymboler forandre mening avhengig av hvem som bruker dem.

Freud er jo kjent for å tolke de aller fleste symboler som et seksuelt underliggende begjær, men selv han innrømte at "av og til er en sigar bare en sigar". Dører og vinduer ble av Freud tolket som feminine kjønnsymboler. En begravelse kan indikere fortrenning av ønsker og traumer, og kan også markere avslutning av

"det finnes intet tenkelig som er for absurd, for innviklet eller for unormalt til at vi kan drømme om det."

Cicero

en viss fase i drømmerens liv. Rasende villdyr i din drømmeverden representerer lidenskapelige impulser som du skammer deg over. Freuds eksemplere er svært mange, men som sagt, så er det naturligvis individuelt hva noen av symbolene kan bety.

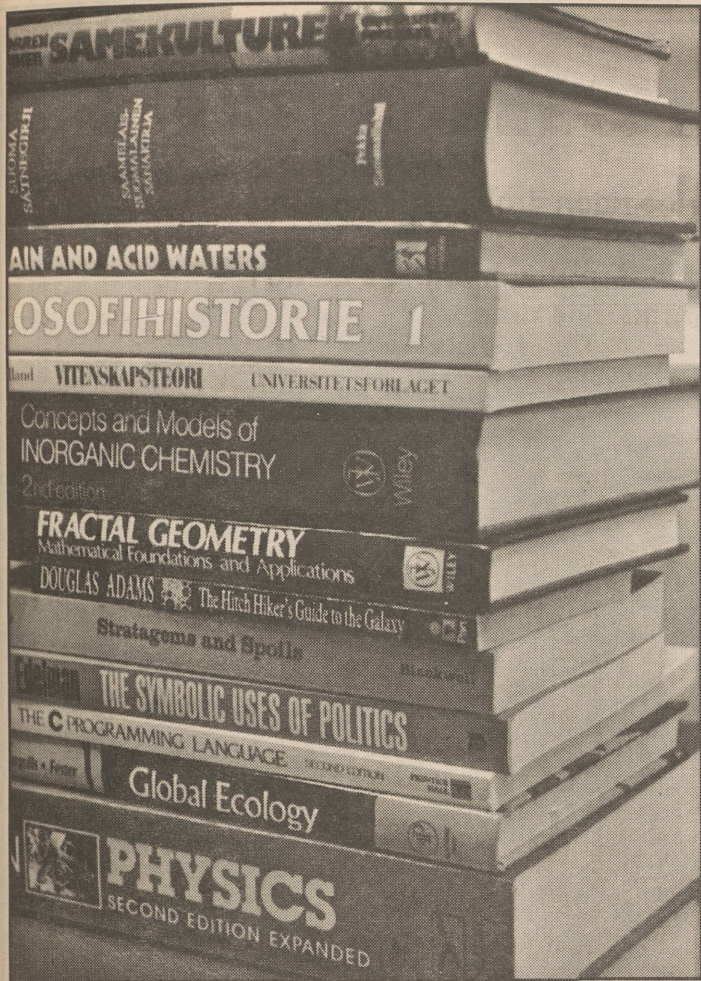
Nøkkel

Drømmer er fortsatt et mytemottpunnet tema. De er forestillingsbilder som er avhengige av at vi har et språk. Kanskje drømmer allerede i mors liv. Babyer, som ikke har noe språk, drømmer opp til halvparten av tiden de sover, altså mye mer enn et voksent menneske gjør. Man lurer på hva babyene drømmer, som ikke har noe språk.

Fagfolk mener at drømmer brukes som en nøkkel til vårt indre. De viser hvor vi sitter fast og

Sigmund Freud, selve gurun innen drømmetydning

Bøker kan symbolisere både visdom, intellekt eller en oversikt over drømmerens liv. ARKIVBILDE

hvilke ressurser vi har. Hvor du befinner deg utviklingsmessig på de ulike livsområder er det også mulig å fastslå ut fra drømmene dine. Mener altså enkelte. Psykologene Lisbeth og Paul Brudal hevder at å ta drømmene dine alvorlig vil gjøre deg til et friskere, gladere og mer harmonisk menneske. De mener at drømmer må sees på som ubrukte ressurser i sinnet vårt.

Terapi

Drømmeterapi har vært til stor hjelp for mange mennesker. To engelske forskere hevdet i fjor at drømmene også kan fortelle oss hvilke sykdommer vi har. Ifølge forskerne har du migrene hvis du drømmer om terror, hjernesvinn hvis du drømmer om å miste dine ressurser og nervelidelser hvis du drømmer at du mister hukommelsen. En smule kategorisk kanskje, og påstandene er på det sterkeste blitt tilbakevist av andre britiske forskere som hevdet at drømmer kun er glimt av impulser vi har mottatt i løpet av dagen. Noe som ikke er nye ideer. Før Freud og Jung kom, mente de fleste forskere at drømmer bare var et tilfeldig sammensurium av bilder uten mening, rester av dagens sanseinntrykk. I vårt århundre har det blitt offentliggjort en rekke teorier som alle søker å forklare drømmenes logikk.

REM-søvn

Moderne drømmeforskning forsøker å klarlegge de fysiologiske prosessene som foregår når vi drømmer. På 1950-tallet ble den såkalte REM-søvnen oppdaget. Øynene våre beveger seg raskt bak lukkede øyelokk under denne søvnfasen, derav navnet (Rapid Eye Movement = rask øyebewegelse). Det er under dette søvnstadiet at det meste av drømmeaktiviteten foregår. Under REM-søvn er hjerneaktivitet, adrenalinproduksjon, puls og oksygenomsetning nærmest opptil det nivåene er i våken tilstand.

Muskulaturen er imidlertid avslappet og den sovende kan være ekstra vanskelig å vekke. På 1960-tallet kom forskere fram til at REM-søvn åpenbart er nødvendig for sinnet vårt, noe som muligens kan henge sammen med et psykisk behov for å drømme. Man oppdaget at en person som gikk søvnløs over tid, kunne oppleve at REM-tilstanden tvinget seg inn i den våkne bevisstheten.

Søvnstadier

Det er til nå oppdaget fire ulike søvnstadier, der hjernerytmer og fysiologiske prosesser varierer. De første femten minuttene etter innsøvn går man trinn for

trinn gjennom disse stadiene. Så tilbringer man om lag en time i fjerde stadium, der kroppen er mest avslappet og hjernerytmene på sitt mest langsomme. Deretter går søvnen tilbake til første stadium, og det er nå den første REM-perioden forekommer. Den varer vanligvis ikke mer enn omkring ti minutter. Hele prosessen gjentas mellom fire og syv ganger i løpet av en natt, men da uten å nå det dypeste søvnnivået. REM-periodene blir imidlertid lengre, og den siste kan vare hele 40 minutter.

Sanseinntrykk

Observasjoner indikerer at hjernen muligens ikke skjeller mellom synsinntrykk fra drømmer og vår våkne tilværelse. Dette kan også gjelde for andre sanseinntrykk. Noe som kan forklare det velkjente fenomenet at man ofte inkluderer vekkerklokken, telefonen, vannsprut, en sterk lukt eller lignende i en drøm.

Store fysiologiske forandringer forekommer ofte under REM-søvn. Hjerter- og pusterytmen kan bli uregelmessig, produksjonen av magesyre kan opptil tildobles, astmatikere får oftere anfall og tendensen til hjertestans øker.

Selv om sanseinntrykkene oppleves som virkelige for hjernen, hindres vi i å omsette handlingene i drømmen til fysisk aktivitet.

Det er påvist at når drømmeaktiviteten er på det livligste, produseres stoffer som forhindrer at musklene mottar de relevante impulsene fra hjernen, og som dermed sikrer at vi ikke handler i henhold til sanseinntrykkene vi opplever i drømme. Denne "lammelsen" er kanskje årsaken til at mange drømmer om å ikke kunne skrike, bevege seg og lignende. Hjernen hindrer sovende mennesker i å bevege seg fysisk på samme måte som de gjør mens de drømmer.

Alveland

Det finnes også et annet drømmefenomen som har vært, og er gjenstand for forskning. Under innsøvn og oppvåkning kan man oppleve at sinnet for en kort stund er fullt av underlige, hallusinatoriske drømmer. Det kan være bilder som oppløser seg i hverandre, merkelige assosiasjonsrekker, perfekt symmetriske mønstre, stemmer, musikk, lukter, eller berøring. I oldtiden

"det er som om den psykiske aktiviteten er blitt overført fra en fornuftigmanns hjerne til hjernen til en tåpe."

Theodor Fechner

når han våknet.

Sanndrømthet

Troen på drømmers spådomskraft er kjent gjennom hele den skrevne historie. I våre dagers verden lever vi med en dyp skepsis til alt som er overnaturlig. Sanndrømthet er derfor et fenomen som ikke taes helt alvorlig. Eksperimenter som forsøker å bevise at forutsigende drømmer faktisk eksisterer har vært gjennomført, tilsynelatende med forbløffende gode resultater. Drømmer om slektingers bortgang er enda vanligere. I 1865 drømte Abraham Lincoln om sin egen død. Få dager senere ble han drept under en teaterforestilling.

Blant de underligste eksemplene på sanndrømthet er tilfeller hvor folk uten kjennskap til hesteveddeløp forutsier vinnerhestene. Irske lord Kilbracken forutsa på kort tid ni vinnerhester, for deretter, ikke overraskende, å bli hesteløpskorrespondent for en av Londons største dagsaviser.

Mareritt

Mange klager over at de ikke husker drømmene sine når de våkner. Dette kommer av at man våkner i et søvnstadium som er langt fra drømme-stadiet. Føler du derimot at du har drømt hele natten og drømmene står klart for deg når du våkner, skyldes det at du drømmer på morgensiden.

Et annet velkjent fenomen i drømmeverdenen er at man våkner av mareritt. En vond drøm kan gjøre deg så redd at det forstyrrer søvnrhythmen. Dermed kan du komme over i våken tilstand.

Bearbeiding av gamle tanker i søvne kan føre til nye tanker. Flere har opplevd å våkne midt på natta med løsningen på et problem de har strevet med lenge. Men det er ikke så lurt å ta med seg sine sorger i senga, da kan det være vanskelig å sovne inn, og man sover ofte dårlig.

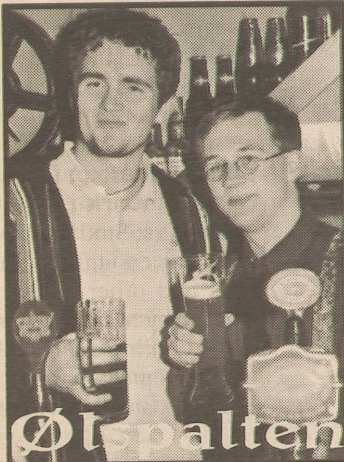
Mørketida

Nå som vi befinner oss i mørketida, er det mange som har et ekstra stort søvnbehov. Når det er mørkt produserer kroppen søvnhormonet melatonin, som gjør oss trøtte. I mørketida er det aldri tilstrekkelig lys til at produksjonen av melatonin stopper. Dermed er det samtidig duket for ekstra mye drømming. Nå kan du jo forsøke å huske drømmens innhold, og tolke den etter beste evne. Kanskje finner du ditt eget ubevisste sjeleliv?

Kilder: "Drømmenes hemmelige språk" av David Fontana Bokklubbens 3-binds leksikon VGs nettsider

Å ha angstpregede drømmer om å komme for sent til en eksamen kan representere nederlag på områder i privatlivet eller i det profesjonelle liv. ARKIVILLUSTRASJON

Ølspalten
England største bryggeri vs Japans eldste i en forrykende test. Du får det her - i Utopia.

Bryggeindustrien i Japan har eksplodert de siste årene. Små bryggerier spretter opp på nesten ethvert gatehjørne og japanerne har satt vekk sake-flaskene til fordel for urdrikk. Dette i forbindelse med at myndighetene for tre år siden strøket en lov som forbød japanerne å åpne små bryggerier. Hensikten bak opphevelsen var å fjerne kartellet de fire nasjonalbryggeriene hadde. Vi har prøvesmakt et øl fra en av gigantene, Japans eldste bryggeri, Sapporo. På midten av 1800-tallet ble pionerer sendt ut til Japans nordligste øy, Sapporo, for å se på mulighetene for å starte industrivirksomhet. De fant ville forekomster av humle, og den nyutdannede bryggerimesteren, Seibei Nakagawa, kom direkte fra Tyskland for å starte Japans første ordentlige bryggeri.

Sapporo Black Label

I Japan brygger man ikke etter renhetsloven, som krever at man bare bruker malt, humle, gjær og vann. Dette ølet er i tillegg brygget på ris og kornstivelse, som kanskje smaksmessig overrasker mindre enn man skulle tro. Et forholdsvis lyst øl med mye aroma, kort sagt et greit, godt øl. Her er ikke voldsomt mange assosiasjoner til japanske papirhus, sushi og geishaer i kimonoer, men med kraftig fantasi skulle det kanskje gå...

Bass Draught Beer

En klassiker fra Englands største bryggeri, med lange tradisjoner. Bass Brewers eier 16 bryggerier, etter diverse fusjoner, og har størst markedsandel i Storbritannia. Bass Draught Beer har en fruktig, rund, kanskje litt tørr smak med en snert av nøtter. Det kan være verdt å merke seg at dette ølet ikke inneholder kullsyre, og derfor kanskje blir vel uvanlig for norske mager. Men det er verdt et forsøk, og hvis du finner det interessant, får du kjøpt det på Varianten.

deLillos står for musikken under Solfesten på fredag.

deLillos kommer med sola

30. januar kan du arkivere under R for "rockefot" eller P for "pophopp" i kalenderen din. Da feires mørketidas endelikt med deLillos-konsert.

Håvard Bråthen

Det er duket for solfest i Lysgården, og til

glede for store og små kommer deLillos "straight outta Vestkanten" for å spille for bleke og solhungrige Tromsøstudenter. Og om du ikke verdsetter nødrim og falsk vokal skal du ikke være redd for å gå på konserten likevel. deLillos er kjent for å være et forrykende live-band, og tidligere erfaringer viser at bandet garantert vil sørge for en stemningsfull aften. Sist gang Lars Lillo-Stenberg besøkte byen var det med sitt hobby-

prosjekt Young Neils, som fylte Lysgård til randen med glade ungdommer. Det er ingen grunn til at du ikke skal bli enda glade nå, med lommeboka sprengfull av låntepenger, og en gryende solkåthet i blodet. Med deg friske lemmer og gode venner. Kossola pøgende i møte med en festlig kveld i Lysgården, MH-bygget. Moroa begynner klokka 20.00 og koster 130 kroner for medlemmer av samfunnet og 150,- for andre.

«Il Morte Refriggiaro»

God Mat! Og nok en gang velkommen til utropialesernes kulinariske Mekka. Etter utallige timer foran lerretet de siste dagene, er det vel så som så med tilstanden inni kjøleskapet ditt. Ikke fortvil. Det er aldri for sent å ta opp kjøkkenets gleder. Matspalten diskler opp med den utsøkte pastaretten «Kjøleskapets Død». Fusilli i nydelig ostesaus av fløte og muggost.

Lars Danielsen
 Aslak Haanshuus
 Kristian Misund

Etter fjorten dager med to festivaler, et kulturelt hardkjør uten sidestykke, kan det være godt å tilbringe litt tid hjemme alene for fordøyelsens skyld. Gjenoppdag kjøleskapet ditt og hiv ut alt som lukter grønt bortsett fra muggosten. Osten skal nemlig legge grunnlaget for en gastronomisk opplevelse av dimensjoner. Denne perlen av en pastarett er skapt av matspaltens egen Kristian. Oppskriftens far er forøvrig på matreise i Singapore, derfor benytter vi sjansen til å lure inn denne italienske oppskriften, før spalten flyter over av østens retter.

Flere og flere oppdager at pasta er mer enn tomatsaus med

kjøttdeig. Hvide sauser er minst like mye brukt i italiensk matlagning. De hvite sausene og ostesausene åpner for stor variasjon, hør bare: sitron, chili, oliven, kapers, artisjokker, spinat, blomkål, asparges, brokkoli, bønner, bacon, skinke, reker.... Det er utallige råvarer italienerne selv benytter seg av i sine hvite sauser. Alt er opp til din smakfulle fantasi. Kristian har valgt å bruke muggen ost for å tilsette retten dybde og den karakteristiske smaken. Fransk sennep strammer opp og gir det hele en ekstra piffen som utgjør den store forskjellen. Målene er selvsagt omtrentlige, smak til underveis.

Noen tips før du setter i gang: Ikke stek løken og krydderet i for sterk varme, bruk heller litt lenger tid. Ha i skinke og paprika rett før pastaen er ferdig kokt.

Ingredienser (1-2 porsjoner):

210-300g fusilli pasta eller annen kort pasta
 2ss olivenolje
 1/2 løk
 3 fedd hvitløk
 sopp (halv boks hermetisk eller 4-5 friske sjampiser)
 1/2 boks hermetisk skinke
 fløte (husholdningsfløte eller helmelk)
 1ts fransk sennep
 100-200g muggost
 krydder (oregano/timian/basilikum eller Provence-krydder)
 hvit pepper
 1/2 rød paprika
 bladpersille

Framgangsmåte:

Stek løk og hvitløk i olivenolje til det er gyllent. Tilsett så krydderet. Stek i 30 sekunder sammen med sopp. Tilsett fløte og ost etter smak. La det putte litt. Ha i fransk sennep og hvit pepper. Trekk gryta halvveis av plata, tilsett paprika, skinke med gelatin og bladpersille. Bland den ferdigkokte pastaen med sausen. Serveres gjerne med en lett tomatsalat, baguetter og en tre-fire liter god rødvin.

God fordøyelse!

nettPreik

Hvis noen av dere har tips til steder på nettet som burde nevnes her, kan det sendes til:
heidih@stud.cs.uit.no

Intro til Internett

<http://www.bigblue.no/~merete/cool/>

Denne websida kan jeg anbefale til dere som har lyst på lettleselig info om internett generelt. Merethe vant faktisk en pris på 3000 kr for beste layout på skoleweb i en konkurranse (arr.av Høgskolen i Molde i samarbeid med bla. Dagbladet).

Epost-program

<http://www.freeway.va.no/tucows/mail95.html>

I dag finnes det en mengde forskjellige epostprogrammer, og det som er så kjekt er at de kan lastes ned fra nettet og prøves ut. «Laste ned» betyr å overføre programmet fra internett til din harddisk. Dere har antageligvis ikke lov til å laste ned programmer fra nettet på datalaber rundt om på universitetet, men har dere adgang til internett hjemme kan dere prøve ut nye epostprogram. Eudora Pro, Msmail og Microsoft Exchange er de emailprogrammene som er mest brukt på PC'er, men hvis du er lei, eller bare vil vite hvordan det er å bruke andre program kan du laste ned andre fra nettet.

Mange er shareware..altså kan de prøves gratis: Webstedet TUCOWS har en rekke emailprogram. Ved å trykke deg hit kan du få en oversikt over de emailprogrammene som passer på din plattform, dvs hvis du har windows 95, windows NT eller mackintosh som operativsystem.

Syng en bursdags-sang og send den!

<http://interface.digital.com/voice/>

If you think typing is bad, this is Voice! skriver selskapet Digital på en av sine hjemmesider. Raskt og greit kan du sende en lyd hilsen over nettet! Digital har laget en plugin, dvs et ekstra program til en nettleser/browser feks Netscape, som lar brukere ta opp og sende lyd-epost DIREKTE FRA EN WEBSITE. Du må ha en mikrofon, og mottagerne kan høre beskjedene hvis de har programvare for lydavspilling (f.eks en lyd-plugin).

Av Heidi V. Hundåla

Vi noterer at...

..man skal stille seg følgende spørsmål: Er Finnmark svidd a'? Ifølge rykende ferske statistikker er det fire ganger så stor sjanse for å dø av brann i Finnmark i forhold til Nord-Trøndelag. Vi hadde våre mistanker om at finnmarkinger drev med utstrakt hjemmebrenning, men trøndere har vel heller ikke ekte varer på innerlomma? Konklusjon: Don't ask us!

...Bill Clinton har blitt anklaget for å deltatt i seksuelle aktiviteter med Bob Dole under et studieseminar i Irak.

– Men jeg svelget ikke, poengterer en ydmyk Clinton til Vi noterer at-redaksjonen.

...Jon Michelet, ny redaktør i "Krigsropet", endelig har fått tid til å gjøre annet enn å skrive forsidesaker om fotball. Han kommer til Tromsø for å greie ut om norsk oljeindustri, samtidig som alle skriveføre over 7 år kan melde seg til journalistisk tjeneste.

...studentstyret og NSU sa et klart nei til Gerd Liv Vallas forslag om studielønn til studentene. Tenke seg til, her blir det foreslått at våre låneutgifter skal reduseres til ingenting, og det første studentstyret gjør er å takke nei til et slikt forslag. Jeg ser fram til neste gang Pensjonistpartiet sier bastant nei til økning av minstepensjonen. samfunnslønn.

Vi noterer at-redaksjonen presenterer del 1 av vår nye serie om kvinnekroppen. Del 2 var i forrige nummer. Hvorfor er brystvortene aldri symmetriske? Svar: De fleste menn er stort sett høyrehendte.

Studenter annonserer gratis på:

Tavla

Tlf: 77 64 42 83. Faks 77 64 51 99.
E-post utropia@stud-org.uit.no

Brukt sykkel ønskes kjøpt. Ring Stine på 77 64 42 83 (dagtid) eller 77 65 61 97.

Jeg trenger et brukt kjøleskap! Ring Stine på 77 65 61 97 eller 77 64 42 83 (dagtid).

PC u/ skjerm:
486SX 66MHz m/ 4 MB
RAM, 120 MB HD og mine-sveiper-rekord (88 sek. på ekspert, helt sant).
Kontakt Utopia for tilbud.

English summary

Wants compensation for voluntary work

Ketil Steigen (Socialist Students' Organisation) has had enough of student politicians and other students engaged in voluntary welfare work burning out and flunking exams. He urges that arrangements now be made so that students can be involved in extra-scholastic activities without suffering economically.

– Most people would be surprised if they knew how much work that is involved in every concert, the various sports groups and preparations for the Student Council, says Steigen, and proposes an arrangement involving compensation for major positions of trust within the student organisations.

In his opinion, the current financial system for students gives little room for these kinds of activities.

Art Academy in Tromsø?

Tromsø College is awaiting an answer to its proposal about establishing an art academy in Tromsø.

– We have sent a proposal including an outlined study programme to the Committee of Education, hoping to get some indication from the politicians on the proposal's stand before we continue our work in a more thorough way, says principal at Tromsø College, Lisbeth Ytreberg.

It is now clear that the majority of the committee hold a positive opinion, and the completion of a final study programme can thus start.

Yes, oui, si and ja to language exchange

The Student Board at The Faculty for the Humanities is offering you the opportunity to learn a foreign language – totally for free!

The drawback is of course that you will have to teach a language that you already know, and thus emerges the phenomenon called language exchange. Or, if you like, cambio de lengua, Sprachtausch, or språkbytte. Sit down in the name of international brotherhood and teach each other languages!

Says Ingrid Hedlund of the Students Board: – When I was studying at Århus University in Denmark, the international study centre offered a language exchange programme similar to this. I have discussed the with the secretary for foreign students at the University of Tromsø, and we decided that we want to give it a try. I think this project is a perfect way to integrate foreign students, she says.

New student leader

Having overcome general disagreements, the newly elected Student Council have chosen Torgeir Knag Fylkesnes from Socialist Students' Organisation as their new chair. The former candidate Stian Jensen announced during a meeting last Tuesday that he was no longer a candidate to this position. The announcement comprised severe criticism of the way in which the Student Council has handled the election process.

Other central positions of trust will be filled by Siv Tofte (deputy), Jon Christian F. Nordrum, Stein P. Antonsen and Katrine Sørgaard.

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Sola skal visstnok ha kommet tilbake. Si i fra hvis du har sett den. For deg som ikke har sterkt nok kulturelt alibi etter filmfestivalen, gir vi deg her en oversikt over hva som skjer de nærmeste to ukene i Tromsø.

Onsdag 28. januar
Internasjonalt Seminar arrangerer forelesning på Mackkjelleren klokka 20.00 med **Jon Michelet**, om norsk oljeimperialisme. Han har tatt seg fri fra redaktørjobben i *Klasskampen* i dag.

Jon kommer

Årets første temakveld på *Blå Rock* med **Led Zeppelin**. Det er **DEBUT-uke**, og i dag arrangeres fotballturnering

klokka 11.30 i Tromsøhallen og **lysløypestafett** med påmelding og oppmøte på Dampen.

Torsdag 29. januar
Autopulver og **Magenta**, to nye spennende norske band, spiller på *SubSirkus*.

DEBUT-uka fortsetter med mange **populærvitenskapelige** forelesninger i *Bodegaen* fra klokka 11.00 til 15.00. **Quake-turnering** er det også i dag, i *Aud.Max*. klokka 18.00. Lurer du på hva quake er for noe? Stikk innom og bli vis?

Fredag 30. januar
Hvis sommerstemninga mangler kan du gå på *Samfunnets solfest* på lysgården, der **deLillos** spiller (se s. 26).

Det er **filmkavalkade** i *Bodegaen* fra 10.00 til 22.00. *Tromsø ballett* og dans arrangerer **Dance Carousel**, en myldring i dans og glede, på *Kulturhuset*.

I forbindelse med **Psykologi forskingsseminar** hol-

der **Valentine Lyche** et foredrag med tittelen "Alternative solutions to problems with the metrics of psychological measurement scales". Dette skjer på psykologiseksjonen (Åsgård).

Lørdag 31. januar
Filmklubben viser **Le Bal**. Se omtale på side 21.

deLillos kommer

Også i dag går **Dance Carousel** på *Kulturhuset*.

Søndag 1. februar
Debut-uka går mot slutten, og studentprest **Tor Stranda** holder **studentmesse** i *Grønnåsen kirke* klokka 17.00.

Mandag 2. februar
Visste du at *Tromsøyas høyeste punkt* er 163 meter ...?

Tirsdag 3. februar
Kabinet-teatret fremfører episode 117 av «**Hope and Glory**» på *Mack-kjelleren* klokken 20.00. Stykket går hver kveld fram til lørdag. (se

omtale side 20).

Onsdag 4. februar
"Kan vi lære u-hjelp av naturen?" Dette er tittelen på **Johan Galtungs** foredrag i forbindelse med **Internasjonalt seminar**.

Torsdag 5. februar
Dagens informasjon: *Tromsø kommune* er omentrent like stor som *Luxemburg*! Det vil si cirka 2500 kvadratkilometer.

Fredag 6. februar
Ikke glem; i dag er det **Sammisk Nasjonaldag**.

Kabinet-teatret

Lørdag 7. februar
Siste tango i Paris vises på *Filmklubben*. Din mulighet til å se **Marlon Brando** i sitt glimrende comeback. Se omtale side 21. Så er det siste sjans til å få med seg «**Hope and**

Glory» av *Kabinet-teatret* på *Mack-kjelleren*.

Søndag 8. februar
Ta dagen fri, sitt i sol(?)veggen og spis en apfelsin.

Mandag 9. februar
Lone og **Leikny** har navnedag i dag.

Tirsdag 10. februar
Har du husket å finne ut hvor det er du har forelesninger?

Onsdag 11. februar
Jackob Jervell kommer med sine innspill om moral og moralisme i forbindelse med **Internasjonalt Seminar**.

Tekno - Ninja Tune er overskriften på kveldens temakveld på *Blå Rock*. Resten av kvelden kan du kose deg med en fersk utgave av **Utopia**.

Og hele matta kan du sitte og nyte synet av **fullmånen**. Dersom det ikke snør da...

Hvis DU vil legge inn noe på *Nord-Norgebanen*, kontakt oss på faks/telefon/e-post, ELLER stikk innom *Glassburet* på ISV.